

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság politikai napilapja.

Cikkeink utólag csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Kéziratokat nem küldünk vissza és megőrzésükre sem vállalkozunk

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 10
Telefon 9-77.

Ejjeli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

Meghalt Clemenceau a francia győzelem atyja

Clemenceau halálával egy korszak ér véget Európa történetében. Szomorú, véres, kegyetlen korszak, amelyre Clemenceau nyomta rá a bélyegét. Ő volt a világháború lelke, szitója és győztes befejezője. A „tigris”-nek nevezték már jóval a világháború előtt, kíméletlen, rámenős harci modoráért, amellyel ellenfeleit leterítette. Ennek a modorbeli adottságnak az alapján ítélték és ítélik őt meg még ma is az emberek, akik nem képesek kortársaikat az objektív ítélet történelmi távlatába helyezni, hanem a maguk kis szenvedélyeinek hevéből ítélik meg emberekről és dolgokról megmagasztalható véleményüket. Pedig Clemenceau oly patriarhális kort ért meg, hogy küzdelmeinek és működésének oroszlanrésze már abba a korbá esik, amelyet nem lehet kortársi szemmel nézni, amely már a történelemé.

Nem fogunk védőbeszédet mondani az aggasztóan nyitott sírja fölött. A világháború alatti és utáni magatartása, a kíméletlen harc bent és kint, az anueksziós békepolitika, mindezek oly ellenszenves tények, amelyeket sem szépíteni, sem kiűzölni nem lehet Clemenceau életéből. De pálcát törni fölötté korai volna még és most, hogy ez a lobogó, harcoss élet az utolsó földi utat is megtette, ideje, hogy ktuális szenvedélyektől mentesen próbálunk megismerni és megérteni e kivételesen nagy férfiú életét és művét.

E sorok írója mélyen megvan győződve róla, hogy igaztalan az a vád, amelyet Clemenceaual szemben hangoztatnak, hogy árulója lett korábban vallott eszéinek és az ifjú forradalmárból öreg korára, reakciós nacionalista lett. Kevés lyan bátor harcosa volt az utolsó félév-záradban, a szabad gondolatnak, a haladásnak és a radikális polgári szabadságnak, mint éppen Clemenceau. Kevés politikus lltott oly élesen szemben az imperialista emzeti politikával, a nacionalista elfo-ultsággal, mint Clemenceau. Életének egy tragédiáját éppen abban látjuk, hogy zen eszmékért való harca közben az es-ények őt emelték a türelmetlen nacio-alizmus egyik legvéresebbkezü baj-akává.

Hatvanöt éves korában került először orország miniszterelnöki székébe és szinte rögeszméjévé vált, hogy az ai haladás legnagyobb kerékkője eszedelme a német császári imperializ-tas, amelynek fennmaradása a francia de-okraciót is pusztulással fenyegeti. Ez a zinte mániákussá lett meggyőződés haj-otta az őz államférfiut a háborus poli-ka felé, ezt a hitet ültette el annak a nancia generációnak lelkébe, amelynek szére volt és ez a logikai láncolat ve-ette el őt a versaillesi békéig, amely va-ban megcsufolása Clemenceau egész mult-ak és eszmei küzdelmeinek.

Clemenceau saját fékezhetetlen tempe-mentumának áldozata lett, de áruló, a zó mélyebb értelmében, sohasem volt. Ait a háború alatt és utána tett, abban meggyőződésben tette, hogy a haladás az igazság ügyét szolgálja és semmi sodálni való nincs rajta, hogy nyolcvan ves korában már nem vette észre, hogy niközben a német imperializmust ledön-ötte, egy új imperializmust, a saját magát emelte trónra, amely nemkevésbé volt

veszedelmes, mint az, amely ellen ő oly hévvel küzdött. Clemenceau a francia forradalom tradícióiban nevelkedett és élete nagy és tragikus hibájáig hű őrzője volt ezeknek a tradícióknak. Persze a maga módján és temperamentumának meg-felelően. Több mint negyven éven át h-roolt a vallási és nemzeti elfogultság ellen és ha elveiből csak egy jöttányit is engedett volna, egy már negyven éves korában. Derouléde köztársasági elnöksége idején, Franciaország miniszterelnöke la-hetett volna. De nem vállalta a minisz-terelnökséget és éppen ezzel buktatta meg a győztesezű, reakciós Deroulédet. Mint író, publicista és filozófus egyenes irányban haladt a maga kijelölte uton és semmiféle csábítás nem tudta attól el-teríteni.

Nekünk zsidóknak, minden okunk meg-va-ra, hogy kegyelettel kísérjük a har-cos aggasztóan utolsó útjára. Az első köze tartozott, akik a Dreyfus kapitány elleni komplottos leleplezték és az igazságot di-adalhos segítették. Érdekes, hogy a Drey-fus ügy kizárásának pilanátában nem volt usztában a tényállással egy darabig a vádlott bűnösségében hitt. Amikor azon-ban alkalma nyílott, hogy megismerje a per egész anyagát, ő letta a legharcosabb szószólója Dreyfus ártatlanságának. Zola a köztársasági elnökhöz írott híres leve-lének ő adta a „J'Accuse” címet, amely azóta fogalommá lett. Dreyfus védelmé-ben és ártatlanságának hirdetésében egé-szen kolosszális újságírói és szónoki tevé-kenységet fejtett ki. Ebből az időből származó írásai könyv alakban is megje-

lentek és hét vaskos kötetet tesznek ki.

Clemenceau ettől eltekintve is élénk érdeklődést tanúsított a zsidóság sorsa iránt, hosszabb ideig tanulmányozta a keleti zsidók életét és impresszióit az „Au Pied du Sinai” című novellás köte-tében gyűjtötte össze, amely megható képét tükrözteti az orosz és lengyel zsi-dóság szomorú életének. Szellemes szati-rájának egész arzenálját vonultatja fel az ényomók ellen, de ugyanolyan iróniával leplezi le a fajtától elrugaskodott gazdag zsidót. A zsidósághoz való viszonyára az is nagyon jellemző, hogy politikai műkö-désének legfontosabb korszakában, a vi-lágháború alatt és a béketárgyalások ide-jén, a zsidó Georges Mandel volt a magán-titkára és legbensőbb bizalmasa, akivel minden fontosabb elhatározását megár-gyalta.

A sírba egy darab történelmet visz magával. A kortársak még sokáig fognak vitatkozni Clemenceau tettei és egyénisége felett, de a nagy halott igazi arca csak az objektív történelem előtt fog meg-mutakozni. És ez a történelem talán fel is fogja őt menteni ama súlyos vádak alól, amelyekkel ma még illetik. Vagy legalább figyelembe fogja venni a nagyon is megszívlelendő enyhítő körülményeket. Hiszen Brandes, a nagy esztétikus, róla írott tanulmányában többek között ezt írja: „Clemenceau támadásai hevében, vé-delme szilárdságában mindig a legmé-lyebb őszinteség és az igazi emberiség képviselője volt.” Igaz, hogy Brandes ezt még a világháború előtt írta.

(m. e.)

Clemenceau utolsó órái

Szombat éjjel két óraker végre be-fejezéshez érkezett az a nagy tusa, amelyet Clemenceau, a „tigris” hosszú heteken keresztül vívott az elmúlással. Az egész világ visszafójtott figyelemmel kísérte azt az agóniát, amelyet ez az öreg, nyakas, kemény ember vívott a megmaradásért. Konokul élt, konokul halt meg. Halálos ágyánál csak leg-közlelbbi környezete volt jelen, mert

senki mást nem engedett magához. A halálesetről először Tardieu miniszter-elnököt értesítették. Mikor az orvosok konstatálták a beállott halált, a család kérésére, Sicard szobrászművész elké-szítette a „tigris” halotti maszkját, majd felöltöztették halotti ruhájába, fe-jére tették azt a kis sipkát, amelyet egész életében viselt.

Clemenceau egyszerű temetése

Vasárnap reggel a párisi rádió utján már az egész világ értesült Clemen-ceau haláláról. Páris irodalmi, művé-szeti és politikai előkelőségei jelentek meg a gyászoló családnál, többek kö-zött Doumèrgue köztársasági elnök. Ugyanekkor már özönével ömlöttek a családhoz a részvétélviroatok, melyek közül az elsőket Macdonald és Pri-mo de Rivera küldték.

Clemenceaut nem Párisban fogják el-temetni, hanem végrendelete szerint, Északnyugat-Franciaországba szállítják, ahol apja mellé fogják eltemetni, egy erdőtisztáson, Meuchamps környékén. Clemenceau meghagyta, hogy temetésé-nél minden iztartást mellőzzenek és koporsóját csupán hozzátartozói kísé-rjék ki. Ennek ellenére Franciaország összes középületeire kitűzték a gyász-lobogót és hétfőn reggel Franciaország valamennyi városában ágyusortüz fog-

ja tudtul adni, hogy Franciaország egyik legnagyobb fiát kísérik örök nyugalomra.

Clemenceau életrajza.

Clemenceau, — aki 1841-ben született — forradalmár családból származott. Hat éves volt, mikor apja házában titkosrendőrök jelentek meg, hogy ház-kutatást tartsanak náluk. Ez Louis Phi-lippe királysága idején történt. Négy évvel később, III. Napoleon elnöksége alatt, a híres decemberi államcsiny ide-jén, Clemenceau apját Afrikába depor-tálták, ami miatt Clemenceau egyik nővére megőrült. Amikor atyját a rend-őrök elvitték, a tíz éves gyermek ezt kiáltotta atyja után:

„Apám meg foglak bosszulni!”
Husz év múlva beváltotta ezt az ígé-retet, mert ő magának is rendkívül sok része volt abban, hogy a második csá-szárság olyan tragikus és szégyenteljes

véget ért. Atyja forradalmár természetét ő is örökölte. Már husz éves korában részt vett egy összeesküvésben, mely-nek az volt a célja, hogy a köztársá-ságot kikiáltssa. Ezért bíróság elé ke-rült és a bíróság hetvenhárom napi börtönre ítélte.

Konfliktusban a családdal.

Makacs, korok forradalmár termésé-tét családjával szemben is érvényesi-tette. Anyjával gyakori konfliktusba került. Anyja azt szerette volna, hogy zongorát tanuljon, de Georges nem engedelmekedett az anyjának. Mint fiatal orvostanhallgató egy fiatal leánynak ícsapta a szelet s a nők iránti vonzalma egész életén keresztül végigkísérte. Gáláns kalandjainak hírével tout Paris tele volt és még legutóbbi miniszter-elnöksége idején is egy fiatal színésznő bizalmas barátságát élvezte. Egy könnyű fajsúlyu francia író vissza is élt a diszkrecióval és egy nemrégiben megjelent könyvében megírta Clemen-ceau gáláns kalandjait.

Anyjával való konfliktusai végül is azzal végződtek, hogy a fiatal orvostan-hallgató egy szép napon megszökött hazulról és Amerikába vitorlázott át. Itt francia nyelvórák adásából tengette életét, de közben kitűnően megtanult angolul is. Ennek az angol nyelvtudás-nak a béketárgyalások idején vette nagy hasznát, amikor az egy nyelvű Wil-sonnal és Lloyd Georgeval szemben ki-tűnően tudta diadalra vinni a maga álláspontját. Amerikában befejezte tanulmányait és hosszabb ideig orvosi gyakorlatot folytatott. Itt is nősült meg. 1869-ben visszatért Franciaországba.

Politikai pályafutása.

Hazájába visszatérve, Párisban kez-dett orvosi gyakorlatot. Mikor egy év múlva, a második császárság bukásá-val a nagy állami átalakulás bekövet-kezett, a forradalmi kormány Mont-martre polgármesterévé nevezte ki. A kinevezést később válaszással is meg-erősítette a nép. 1871-ben mint párisi képviselő a nemzetgyűlés tagjává lett. Forradalmár volt, de a politikus böl-cssségével és higgadságával. A kom-münhöz nem csatlakozott amint néhány életrajzírója tévesen állítja és emiatt rö-vid ideig letartóztatásban is volt. Páris népe azonban csakhamar belátta, mi-lyen helyesen ítélte Clemenceau, amikor nem volt hajlandó a kommün-höz csatlakozni. Már 1871 végén a pá-risi községi tanács tagjává választot-ták, négy évvel később pedig a ta-nács elnöke lett és öt évig tartotta meg ezt a tisztelet. Csak akkor vált meg ettől, amikor mint párisi képviselőt ismét be-választották a kamarába. Ezt a mandá-tumot 1876-tól 1885-ig viselte. 1885-ben Var-kerület választotta meg kép-viselőnek és ezt a mandátumot 1893-ig viselte. 1878-tól kezdve „Justice” címen napilapja volt, amely páratlan eleven-séggel küzdött Clemenceau politikai el-veitért. Programja a régi republikánus program volt: az egyház és állam felszé-letes szétválasztása, az egyesek felsza-badítása a régi monarchikus bilincsek és kötelékek alól, a közterhek jobb el-osztása, az általános választójog érté-kenek növelése, a tudás ismeretek min-den társadalmi osztályban való terjész-tésével. Clemenceau gazdasági té-ren is az igazságosságot hirdette, ami-nek gyakorlati példáját is adta a car-mauxi sztrájkmozgalommal, ahol meg-akadályozta a vérontást és a munkások követeléseinek teljesítése érdekében mű-ködött közre. Clemenceau tekintélye

és népszerűsége egyre növekedett és úgy látszott, hogy rövid idő kérdése már, amikor Clemenceau saját erejére támaszkodva veheti át a kormányt.

Az igaztalan panama vád.

Ekkor jött közbe a Panama-botrány, amely hosszú időre megakasztott egy magasra ivelő karriert. Egy hallatlan raffineriával megszervezett kampány során azt a vádat emelték Clemenceau, illetőleg lapja ellen, hogy ő is részesült az ellopott kilencszázmillió frankból. Hiába utazott le Clemenceau választói kerületébe, ahol okmányokkal bizonyította be, hogy nemcsak hogy a milliőkből nem kapott, de tele van adósságokkal, a lányát hozomány nélkül kellett férjhez adnia és hogy hat év óta ugyanabban a lakásban lakik és még ma is tartozik a butorkereskedőnek és kárposznak.

Mindez hasztalan volt, Clemenceau politikai ellenfelei értékes tőkéit kovácsoltak ebből a vádból és Clemenceau kénytelen volt hosszabb ideig visszavonulni az aktív politikai élettől.

Clemenceau — a miniszterelnök.

1906-ban lép ismét be a politikai életbe, amikor Waldec-Rousseau kerül kormányra, aki az egyháznak az államtól való szétválásáért harcol. Ebben a kormányban Clemenceau a belügyminiszteri tárcát vállalta és ebben a minőségében meg is valósította az egyház és állam ideális szétválását. Egy évvel később, 1907-ben, amikor Clemenceau már hatvanhat éves volt, végre miniszterelnök lett. Ekkorra azonban érdeklődése már nem annyira az ország belső problémáira koncentrált, mint inkább a külpolitikára. A német császári imperializmus ekkor bontogatta fenyegető nagyságában szárnyait és Clemenceau ennek ellensúlyozására alakította meg az entente cordiale-t és ezzel elhittette a világháború magvát. 1909-ig marad a miniszterelnöki székben, majd ismét a szélső ellenzékbe vonul, míg 1917-ben ismét a kormány élére hívják és ilyen minőségben fejezi be győzelmesen a háborút és folytatja le a versaillesi békekonferenciát, amelynek elnöke volt. Az 1920. évi köztársasági választáson kisebbségben maradt, ami életének legnagyobb csalódása volt. Ugy érezte, hogy nemzeti haláltalant volt hozzá.

Allva temetik el.

1921-ben Amerikába ment propaganda utra és azóta teljesen visszavonult a politikai élettől. Megírta memoárjait, amelyek a memoár-irodalom legértékesebb alkotásainak ígérkeznek.

Cukorbaja az utóbbi években teljesen elhatalmasodott rajta s ez okozta halálát is. A legutóbbi hetekig azonban, míg csak betegsége meg nem fosztotta eszméletétől és munkaerjétől, állandóan dolgozott és állandóan figyelemmel kísérte a világpolitika folyását. Hatalmas fizikai és lelki ereje még halála előtt se hagyta el s jellemző reá, a „tigris”-re az a rendelkezése, hogy állva temessék el, mert még halálában sem akarja magát földre-tepernek érezni. Azt is meghagyta, hogy a temetési szertartást a közönség kizárása mellett hajtsák végre és sírkövére ne véssenek semmiféle sírfeliratot... Nagy ember volt, nagy erényekkel és súlyos hibákkal.

Park Szálloda

Timisoara-Temesvár Strada Gare (Vasut-ucca) 2. sz. - Telefon 7-50

BÉRIÓ:

Burger Lajos

A pályaudvar közvetlen közelében a modern követelményeknek teljesen átalakított

Park Szálloda
az összes regáti, erdélyi és bánati nagykereskedők, kereskedők és utazók találkozó helye. Családi kényelemmel berendezett, kifogástalan, tiszta szobák, fürdőszobák-szobák, elsőrendű étterem, interurban telefon, fodrász műhely, Safe és stb.

Mérsékelt, alacsony árak! pontos kiszolgálás!

Gróf Andrassy Gyula özvegyét 51 millió lejes örökösödési perrel támadták meg a kolozsvári bíróság előtt

Gróf Andrassy Sándor igényt támaszt az özvegy 51 millió lejt kitevő kisajátítási bonjaira

Cluj-Kolozsvár, nov. 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Magyar arisztokrata körökben élénk feltűnést keltett az a határozati pör, amelyet a nagy államférfi halála után gróf Andrassy Sándor indított az özvegy ellen. A hatalmas magánvagyonra támasztott jogigény elbírálása ma már nemcsak a magyar igazságszolgáltatás hatóságait foglalkoztatja, hanem a pör hullámai az utóbbi napokban Erdélyre is átcsaptak.

Andrassy Gyula gróf hatalmas kiterjedésű erdélyi birtokait az agrárreform alkalmával az utolsó holdig kisajátították. Arra vonatkozólag, hogy ezek a birtokok mily hatalmas értéket képviselnek, fogalmat nyújt az agrárbizottság ama döntése, amellyel az abszontistának nyilvánított Andrassy Gyula számára 51 millió

lej kisajátítási árat állapított meg.

Természetesen az Andrassy-ház a többi magyar földbirtokosokhoz hasonlóképp szintén nem fogadta el a megállapított kisajátítási árat, hanem az agrárreform után megindult optásper útján kísérelte meg a nemzetközi fórumok előtt kiharcolni a kisajátított birtokok tényleges értékének megfelelő megváltási árat.

Gróf Andrassy Gyula halálával az 51 millió lejes kisajátítási bonok a nagy magyar politikus özvegyére szálltak át. Ezt a hagyatéki intézkedést gróf Andrassy Sándor szintén megtámadta és a kolozsvári telekkönyvi bíróságnál 12705 szám alatt iktatott keresetében óvat emelt az 51 millió lejt értéket képviselő kisajátítási bonoknak az özvegy nevére való átírása ellen.

Dél-Walesben az óriási árvíz elöntötte a bányákat és ötezer embert tett hajléktalanná

London, november 25. A Cardifftól északnyugatra eső dél-walesi Rhondda-völgyben az erős esőzés okozta árvíz egyre fenyegetőbb méreteket ölt. Ötezer ember vált hajléktalanná. A völgy alacsonyabban fekvő házait már több mint félméter magasságban borítja a kiáradt patakok vize. A kormány a hajléktalank részére tizenötezer font sterling gyorssegélyt utalt ki.

Óriási erőfeszítéseket tesznek, hogy a bányák üzemét az árviztől mentesít-

sék. Két szénbányába máris behatolt az áradat s a termelést meg kellett szüntetni. Katonaságot rendeltek ki a bányákhoz s már nagy apparátussal folyik a viznek a tárnákból való eltávolítása. Remélik, hogy a további árvízveszélyt gátak segítségével elhárítják. A munka nehezen halad előre, mert a tárnákban is félméterre emelkedett a víz szintje s a föld felszínén is tovább növekszik az árvízveszély.

A rendőrség egyik detektívjével szövetkezve a gyárak bizalmi munkásai évek óta fosztogattak két megyesi börtört

Kolozsvári detektívek jötték nyitjára a milliós fosztogatásoknak

Medias-Medgyes, nov. 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Pár héttel ezelőtt a megyesi Kares Samuel és Fia, valamint a Citron és Co. börtört igazgatósága arra kérte a kolozsvári rendőrség bünyügyi osztályát, hogy a házkutatás bevezetésére küldjék le a gyár költségére a bünygyosztály egyik leggyűsebb detektívét. A kolozsvári rendőrség a megyesi börtört kérésének eleget is tett. A börtört igazgatói előadták a detektívnek, hogy ismeretlen tettesek eddig még fel nem derített módon már körülbelül négy év óta rendszeresen fosztogatták a cég raktárait. Ezekről a lopásokról a gyárak csak a rendes évi leltározásnál szerezhettek tudomást: a gyár raktárában minden egyes alkalommal óriási hiányok mutatkoztak. Négy évvel ezelőtt mind két gyár a megyesi rendőrségnek feljelentést tett, azonban minden eredmény nélkül. A hiányok megismétlődtek anélkül, hogy a tetteseket sikerült volna felfedezni.

A megyesi rendőrség tehetetlenül állt a rejtélyvel szemben, az egyedüli pozitív adat arra vonatkozólag, hogy tényleg bűnös kezek játszanak közre a börtört igazgatók évenként megismétlődő hiányainak előidézésében a börtört igazgatók szomszédos Anglo Romana ruhagyár egyik munkásának a vallomása volt. A ruhagyári munkás egy héttel ezelőtt jelentette a Citron és Carres börtört igazgatóknak, hogy a ruhagyár

udvarán néhány bála kész bőraru van elrejtve a kerítés mellett. A felfedezés némi fogalmat nyújtott arra vonatkozólag, hogy milyen óriási méreteket folyt évek óta keresztül a gyár anyagraktárának rendszeres megdezsmálása. Ennek a felfedezésnek hatása alatt határozta el magukat a börtört igazgatói, hogy kolozsvári vagy a bukaresti rendőrség segítségéhez folyamodnak.

A két detektív beállott egyszerű gyári munkásnak a két börtört igazgatóba. Fizetési nagkor azonban nem hagyták el a gyárat, hanem a nyersbörtört igazgatók bujtak el. A megfigyelésnek szenzációs eredményei voltak. A hajnali órákban letartóztatták a gyár több munkást, akik az éjleple alatt igyekeztek behatolni a raktárhelyiségbe. A rejtély meg volt oldva. A tolvajok épen a gyár bizalmi emberei voltak. Később kiderült, hogy a megyesi rendőrség egyik detektívje szintén tagja volt a két gyár raktárainak kifosztására alakított bűnszövetkezetnek.

Az első letartóztatásokat rövidesen újabbak követték. Letartóztattak több megyesi cipézt is. Ezek rendszeresen vásárolták a munkásoktól a lopott bőraruakat. Több letartóztatás történt Nagy-szebenben és a szomszédos falvakban is. Újabb letartóztatások várhatók. A két gyár kára meghaladja a két és félmilliót.

Változás a Park-fürdő fürdőnapjaiban

Nyitva nőeknek: Szerdán és pénteken egész nap. Nyitva férfiaknak: Kedden, csütörtökön, szombaton egész nap és vasárnap délig.

Kádfürdők és mindennemű gyógyfürdők állandó rendelkezésre.

Minden nap reggel 6 órától este 6 óráig.

PARK-fürdő Monostori-ut 64. szám.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A Mizrahi helyicsoport közgyűlése

Vasárnap délután fél hat órakor a kolozsvári ortodox hitközség Ötvös-utcai iskolájában közgyűlést tartott, amelyet Farkas Lajos ideiglenes elnök nyitott meg. Rath Efraim, a Mizrahi szervezet országos főtákará nagy-szabásu beszédet tartott, amelyben kihangsúlyozta a hitű cionista-propaganda nagy fontosságát, Ussischkintől kérdeztek valamikor ugymond, nem unja-e folyton ismételni a követelést: földet a zsidó népek! Mit Ussischkin azt felelte, hogy ép úgy, mint ahogy Bialik nem unja meg más-más formában kihangsúlyozni a természet szépségeit, úgy ő sem fogja megenni a föld követelését, mert ő ebben találja a legfőbb zsidó és emberi szépséget. Nekünk is követelnünk kell Erec Jiszraélben és a diasporában a Tóra szellemét és ezt a követelést egyre hangoztatni fogjuk, mert ebben találjuk legszebb és legnagyobb szellemi kielégüléstünket. A palesztinai eseményekre térve, kihangsúlyozta, hogy az Aguda ebben az esetben nem állott a helyzet magaslatán és kicsinyes pártpolitikai szempontokat érvényesített. Kihangsúlyozta továbbá a chalucok gyönyörű hősiességét és igaz zsidó lelkületét, a központi kérdésre rátérve kifejtette, hogy a Mizrahi érdeke, hogy Kolozsváron maradjon a központ. A nagyhatású beszéd után Weinstein Sámuel foglalta el az elnöki széket és megajta a választást. A helyi csoport megválasztotta díszelnökké Boskovits Józsefet, elnökké Farkas Lajost, ügyvezető elnöké Klein Eljáhu, alelnöké Hermann Samu és dr. Glasner Izsákot, főtákará Rosenthal Gyulát, titkárrá Wolff Miksát és Friedmann Hermann. Pénztárnok Fröhlich Izrael, elnök Véghe Márton. Kulturbiztos Glasner Benjamin, Alapok biztosa Ifj. Berger Dezső. Ifjúsági referens Ullmann Andor. Végrehajtó bizottság, elnök Herskovits Imre, tagjai Weinstein Samu, dr. Fischer Samuel, Stern József, Goldberger Kálmán, Reichenberg Aladár, dr. Weisz Fülöp, Löwinger Many Ezenkívül egy huszonöttagú választmány választottak. Klein Eljáhu ügyvezető-elnök az újonnan választott vezetőség nevében megköszöni a bizalmat és nagyszabású programot ad. Javaslatára a közgyűlés többek között a következő határozati javaslatot fogadta el. „A megválasztandó konferenciái delegátusoknak azon utasítást adjuk, hogy az ország-részi konferencián esetleg felmerülő azor javaslatl szemben, hogy a központot Clujró más városba helyezzzék át a legenergiusabban harcoljanak. Hassanak oda, hogy a központ továbbra is Clujn maradjon.” A közgyűlés az elnök zárszavával és a Hatikva eléneklésével ért véget.

Zamroni.

A kolozsvári WIZO első jubileum

Tavaly ilyenkor alakította meg a kolozsvári zsidó nők egy minden szépért és nemesebb lelkesedő csoportja a cionista-asszonyok szervezetét, WIZO-t. Az új szervezet eltérően a női eddigi közéleti munkásságától megújította, melyik az a terület, ahol a zsidó nőnek olyan közéleti munkát kell kifejtetni, amellyel használhat népének. Az elmúlt teljesítménye plasztikusan beigazolta, hogy zsidó asszonyok minden tekintetben alkalmasok erre a magasabbrendű munkára. A WIZO egyéves fennállásának megünneplésére kedden s hónap 26-án délután 5 órakor a New Yorki klubon termében ünnepi közgyűlést tart, amelynek első szónoka dr. Ottó Abele, kiváló bécsi író lesz, aki Herzl Tiv fog beszélni közvetlen élmények alapján, után következik dr. Neufeld Jenőné megnyitja, majd dr. Rachel Klompus szony fog beszélni az első országos WIZO konferenciáról, Öhlbaum Etus a WIZO egyéves működéséről fog összefoglaló jelentést tenni. Végül megválasztják az új vezetőséget. A vezetőség szívesen lát a közgyűlésen érdeklődőket.

Hajfestés

„KOMOL” párisi hajfestőszer 18 természetes színárnyalatban létezik. Ezzel öszülő haját 15 perc alatt a legnagyobb biztonsággal az eredeti színére festheti vissza. Kérje a „Komol”-t az Ön todrásznál. Vezérképviselő: Oradea, Sir. Delavrancea 28. L., ahonnan díjtalan prospectust kaphat.

Kolozsvári

Hozzászólás

Nagyon tisztelemnek ar vágó kérdése mert ezáltal munkáját a

Rövid számonlatotkozó n oldani szerv mártiz éve nem jutott szervezet. A zottsága ige vitiósa a intenzíven o megalapozot dálva, mert szervezet ex mentuma, R minden vidé vált be a hozzájárulása hozzá, amivel tálnk.

Biztos any a megállap Phönixel lét ma sem real csönnel vásá tési differenz ez biztos bapontja részét títár sem mig vidéki l adjak” jels sphašem szer cionista nagy minden város a néhány em avégből, hogy a központ m jon meg. Ez megoldani s az ügy, akk összekapcsoló bázist nyujts letöleg.

A cionistál kozásra köte vezeték tago Pedig lényeg zett közgyűlés gyűjtésével k tés létkérdés ekelek száma repet, melyre Ez azonban r ferenciára mi ug kellene tudja megsz Nagyváradon van, viszont számát éppen ma nem lehet é teren mi hiszem nem tétélezek fel Tulajdonképe a kérdést, mi mint a szászó nem kell fize egyébb hozzá alább 16—20 vagy évi tago

A székhe álláspontom. S lett és sok el biztos anyagi ség központja mélem, hogy feladatának. Temesvárt se lozsvár mellett központja, ah zsidósága grav zsidó centrum Szatmár, Dés not least — sága is. Koloz ifjúság is és v erdélyi zsidó váron van a központja. Öt gyűlési képv K. K. irodái, és a hivatalos jai laknak ott hatunk, így p rabbi és a töb egyenkint fels Temesvár m zs időségének Sok képzett é

KÖZÉLET

helyicsoport ülése

hat óraker a kolozs-
Ótvös-utcai iskolájában
melyet Farkas Lajos
meg. Rath Efraim, a
gagos főtítkára nagy-
amelyben kihangsú-
propaganda nagy fon-
kérdették valamikor
folyton ismételni a
zsidó népek! Mire
e, hogy ép úgy, mint
meg más-más formá-
természeti szépségeit,
ami a föld követelését,
legfőbb zsidó és em-
is követelünk kell
diaszporában a Tóra
telést egyre hangzo-
n találjuk legszebb és
légülésünket. A pa-
érve, kihangsúlyozta,
az esetben nem állott
s kicsinyes pártpoli-
enyestett. Kihangsú-
ok gyönyörű hősies
alkületét. A közpon-
te, hogy a Mizrach
ron maradjon a köz-
zéd utau Weinstein
női székét és meg-
helyi csoport megvá-
skovits Józsefet, el-
gyezető elnökké
ek Hermann Samu-
főtítkárrá Rosenthal
Míáss és Friedmann
Fröhlich Izrael, el-
kulturbiztos Glasur
a Ifj. Berger Dezső
n Andor, Végrehajtó
ovits Imre, tagjai
ischer Samuel, Stern
lmán, Reichenberg
p, Löwinger Mano
ttágu választmány
jahu ügyvezető-elnö-
zetőség nevében meg-
agszabásu program-
közgyűlés többek kö-
ai javaslatot fogadt
nferenciái delegátu-
juk, hogy az ország-
leg felmerülő azon-
y a központot Clujró-
t a legenergikusab-
ak oda, hogy a köz-
maradjon. A köz-
ával és a Hatikva

Kolozsvár vagy Temesvár — Hozzászólás az Uj Kelet ankté- jához —

Nagyon üdvös, hogy az Uj Kelet ideje-
kerán teret ad az erdélyi zsidó közvéle-
ménynek arra, hogy bizonyos lényegbe-
ragó kérdésekben nyilváníthassa nézeteit,
mert ezáltal az eljövendő konferencia
munkáját nagymértékben megkönnyíti.
Rövid szavakban fogom valózni erre-
vonatkozó nézetemet. Legelőször meg kell
oldani szervezetünk anyagi kérdését. Ez
már tíz éves probléma, s sajnos e téren
nem jutott ma sem előbbre a központi
szervezet. A Szövetség anyagi megalapo-
zottsága igen lényeges kérdés és circulus
vitiosus a mozgalomnak. Azért nem tud
intenzíven dolgozni, mert nincs megfelelő
megalapozottsága és azért nincs jól fun-
dálva, mert nem elégséges a központi
szervezet expanzivitása és anyagi funda-
mentuma. Részemről elvi ellensége vagyok
minden vidéki „egyéni fejadó“-nak; nem
vált be a helyi szervezetek központi
hozzájárulása sem és sok minden még
hozzá, amivel idők folyamán experimen-
tálunk.

Biztos anyagi bázist jelentett volna az
a megállapodás, melyet annak idején a
Phönix létesített a Szövetség. Ezt még
ma sem realizálták, de ha az olcsó köl-
csőnnel vásárolt ház házbér és kamatfize-
tési differenciáját biztosítani lehetne, ugy-
ez biztos bázis volna a Szövetség köz-
pontja részére. Addig nem fog egyetlen
titkár sem jelentős munkát végezhetni,
míg vidéki látogatásai alkalmával „pénzt
szájak“ jelszóval ront be. Pénzt adni
sohasem szeretnek az emberek és csak a
cionista nagy elvhűsége jellemző, hogy
minden városban és minden időben ugyanaz
a néhány ember adja le az obulusokat,
avégből, hogy egy helyi szervezet, mint
a központi munkája ideig-óráig ne akad-
jon meg. Ezt csak intézményesen lehet
megoldani s ha a Phönix-el nem menne
az ügy, akkor oly vállalkozást kellene
összekapcsolni a Szövetséggel, mely biztos
bázist nyújtson a jövő anyagi kérdést il-
letőleg.

A cionisták annyiféle különböző ada-
kozásra kötelezettek, hogy a helyi szer-
vezetek tagdíjait sem lehet inkasszálni.
Pedig lényeges kérdés, hogy a megrende-
zett közgyűlések formája, tagok intenzív
gyűjtésével kimélyíthessék. Ujabb taggyű-
lés létkérdés. Hiszen ma, az eladott
ségelek száma jelenti körülbelül azt a se-
repet, melyre számításainkat bázisozzuk.
Ez azonban nem elég és az országos kon-
ferenciára minden egyes helyi csoportnak
egy kellene felvonulni, hogy pontosan
tudja megszervezett tagjainak számát.
Nagyváradon 300 beszervezett ifjúsági tag-
van, viszont a cionista csoport pontos lét-
számát éppen az indolens tagfizetés miatt
ma nem lehet megállapítani. Nem tudom
e téren mi a helyzet másutt, de azt
hiszem nem tévedek, ha hasonló esetet
tétélezek fel minden erdélyi városban.
Tulajdonképpen egy kellene megoldani ezt
a kérdést, mint a Magyar Pártnál, vagy
mint a szászoknál. Igaz viszont, hogy ott
nem kell fizetni sékelen, K. H., K. K. és
egyéb hozzájárulásokon kívül még leg-
alább 16—20 zsidó egyesületben heti-havi
vagy évi tagdíjat.

A székhely kérdésben következő az
álláspontom. Sok érv szól Kolozsvár mel-
lett és sok ellene. Mellette szól az, hogyha
biztos anyagi bázist teremtünk a Szövet-
ség központjának, akkor hiszem és re-
mélem, hogy mostani helyén is megfelle-
ladatának. Viszont anyagi bázis nélkül
Temesvárt sem prosperálna jobban. Ko-
lozsvár mellett szól az, hogy mégis Erdély
központja, ahova csaknem egész Erdély
zsidósága gravitál. Közéleben vannak a
zsidó centrumok, pld. Máramarosziget,
Szatmár, Dés, Beszterce és — last but
not least — Nagyvárad 25.000-nyi zsidó-
sága is. Kolozsváron van az egyetemi
ifjúság is és valahogy belégyökeredezett az
erdélyi zsidó köztudatba, hogy Kolozs-
váron van a nemzeti érzelmű zsidóság
központja. Ott lakik a két zsidó ország-
gyűlési képviselő, ott van a K. H. és a
K. K. irodái, ott jelenik meg az Uj Kelet
és a hivatalos zsidóságnak oly kiváló tag-
jai laknak ott, kikre mindenkor számít-
hatunk, így például dr. Eisler Mátvás fő-
rabbi és a többiek, kiket nem szükséges
egyenként felsorolni.

Temesvár mellett szól cionista multja,
zsidóságának intelligenciája és jómódja.
Sok képzett és régi kipróbált cionistája.

Boldogult Marmorek prof. régi gárdája.
Bizonyos, hogy olyan lüktetést adna —
pláne kezdetben — a mozgalomnak,
amely annak nagy hasznára válna. De a
városnak nincs központi fekvése, csak a
Bánát zsidóságát kapcsolná mégjobban
hozza a mozgalomhoz és hogy ösztinték
legyünk a nem tradicionális zsidóság ke-
belében erősödne a mozgalom. Talán Arad-
tól le egészen Orsováig jól funkcionálna
a temesvári központ, de viszont a tradi-
cionális erdélyi zsidóság körében feltétle-

nül gyengülne az eszme intenzitása. Ko-
lozsvár centrális fekvése a legfontosabb
érv mellette.
Tehát ideiglenesen egy évre követke-
zőleg lehetne megoldani a kérdést. Ma-
radjon a központi szervezet Kolozsváron,
de alapoztassék meg bizonyos anyagi bá-
zisa, mert anélkül nem ér semmit, a sok
nagyvonalu terv, mert kivitelre sem kerül.
Viszont a Bánát részére egy „tartományi“
központ létesülne, mely a maga területén
szuverén lenne, de azért integráns része

volna a cluji központnak. Ha azután egy
esztendő multán meglátnók, mit produkált
mint bánáti központ, akkor lehetséges
válna revízió alá venni a kolozsvári köz-
pont kérdését is és autematically odakerülne
az egész szervezeti központ. Mindenesetre
sok megfontolást igényel a kérdés és
érdeklődéssel várom mások ezirányu meg-
nyilatkozását.

Leitner Zoltán
A Zs. N. Szövetség nagyváradi
csoportjának alelnöke.

Merényletet követtek el Palesztina zsidó főállamügyésze ellen

London, november 25. Bentwich
Norman palesztinai főállamügyész el-
len tegnap egy arab revolveres merény-
letet követett el. Miután az első lövés
sikertelen maradt, revolveréből még
két golyót süttött el Bentwich felé, ame-
lyek közül a második Bentwichet tér-

dén megsebesítette. A merényletet Bent-
wich személyesen jelentette be a palesz-
tinai főbiztosnak. A merénylő arabot a
helyszínen letartóztatták.
Bentwich, aki zsidó és öntudatos cio-
nista, régóta szálka az arabok szemé-

ben, noha a főállamügyész mintaképe
a korrekt és ártatlan főtisztviselők-
nek. Az arab agitáció féktelenül izga-
tott Bentwich ellen, akit az izgatások-
kal szemben maga az antiszemita Luke
vett védelmébe.

Három napos iskolasztrájkot rendeznek a tanítók és tanárok fizetésük felemelése érdekében

December 5-től 8-ig zárva lesznek az összes egyetemek és iskolák

Bucuresti-Bukarest, november 25. (Az
Uj Kelet tud.) A romániai tantestület
tagjai: egyetemi és középiskolai tanárok
és tanítók együttes fizetés-emelési akciót
indítottak, amely egyre szélesebb mérete-
ket ölt és egy szabályszerű bérmozgalom
jellegét ölti magára. Szombat este hét
órakor az egyetemi és középiskolai taná-
rok, valamint a tanítók szövetségének
delegátusai ülést tartottak Bukarestben,
amelyen Fortu középiskolai tanár beszám-
olt a fizetésemelés érdekében megindított
kollektív akció eddigi eredményeiről. A
tantestület tagjai audencián jelentek meg

Maniu miniszterrelők, valamint Cos-
tachescu közoktatásügyi miniszter előtt és
rámutattak arra, hogy míg a bírák és
katonatisztek fizetését emelni készül a
kormány, addig a tanárok és tanítók több,
mint két év óta hiába kérik nyomorúsá-
gos fizetésük rendezését. A delegáció ki-
fejtette, hogy 1927-ben a Manoiulescu féle
törvény felemelte a tantestület tagjainak
fizetését, ezt az emelést azonban máig sem
folyósították, ugy, hogy két évre vissza-
mentőleg mintegy 400 millió lej hátralék-
ban van az állam tanárokkal és tanítók-
kal szemben.

Maniu és Costachescu azt válaszolták a
delegációnak, az állam pénzügyi helyzeté-
hez mérten igyekezni fognak eleget tenni
a tantestület követeléseinek. A megbeszél-
és azonban kimondotta, hogy a kormány
válaszával nincsenek megelégedve s de-
cember 5-iktől 8-ig tiltakozó kongressz-
ust tartanak Bukarestben, ezeken a na-
pokon pedig az összes egyetemeiket és
iskolákat zárva tartják.
A tanárok és tanítók sztrájkmozgalma
politikai körökben érthető nagy feltűnést
keltett.

Az oroszok erélyes előrenyomulása elvágta a kínaiak visszavonulási útját

A kínai kormány a polgárháborút akarja likvidálni, hogy ellenállhasson az orosz offenzívának

London, november 25. Tokióba ér-
kezett jelentések szerint az orosz csapa-
tok a keletkínai határvidék nyugati
részén erélyesen folytatták az előnyo-
mulást és elfoglalták Chailart. A kínaiak
vesztesége az alkalommal 12.000 főre
tehető. A Khingan hegyeségtől nyugatra
eső területen az orosz előnyomulása el-
vágta a kínaiak visszavonulási útját. A
határvidék keleti részén szovjet-csapa-
tok birtokukba vették Podgranitzkáját.
A londoni lapokhoz érkezett jelen-

tések szerint a nankingi kormány az
orosz offenzíva következtében arra az
elhatározásra jutott, hogy most már a
legsürgősebben likvidálni igyekszik a
belső polgárháborút, hogy az összes fel-
szabadított haderőket a mandzsuriai ha-
tárvidéken vonulathassa fel.
London, november 25. A Reutter
távirati iroda tudósítójának jelentése
szerint a szovjets csapatok a Khingan-
hegylánc lábánál elfoglalták Ebukedut

s folytatják előnyomulásokat. Hirvan
arról is, hogy a keletkínai határvidék
nyugati szakaszának főparancsnoka is
elesett a harcokban.
A keleti frontszakaszon az oroszok
elérték Muhsint. A lefoglalt vasutvon-
al mentén a kínaiak kiürítési akciói
gyors tempóban haladnak előre. Va-
lőszínűnek tartják, hogy Charbinban rö-
videsen újra kihirdetik az ostromállá-
potot.

A bankok nincsenek megelégedve a bank- ráta félszázalékos leszállításával

Charles Rist szerint a stabilizáció sikerét veszélyeztetné ha rohamosabban szállítanák le a kamatlábát

Bucuresti-Bukarest, nov. 25. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) Mint röviden jelen-
tette az Uj Kelet, a Banca Naționala
igazgatótanácsa szombat délután tartott
ülésén elhatározta a visszleszámitolási ka-
matlábak kilenc és fél százalékról kilenc
százalékra való leszállítását. A határo-
zat feszült vita után született meg, mert
a tanács tagjainak egy része azon sz-
állásponton volt, hogy minimálisan egy
percenttel, tehát nyolc és fél százalékra
kell a bankrátát leszállítani. Ezek a ta-
nácstagok felsmerték egyrészt, hogy a
bankráta emelése megakadályozta a
nagyobbarányu devizavásárlást és így
a devizastokk csökkenését, a másik ol-
dalról viszont nyomtatékosan hangsúlyoz-
ták, hogy a diszkontláb leszállítása elemi
előfeltétele a gazdasági tevékenység fel-
lendülésének. A drága bankráta termé-
szetszerűleg befolyásolja a kamat alaku-
lását a pénzpiacon és könnyebbé teszi csak
egy nagyobb arányu leszállítást hozhat.
Charles Rist az elhangzott felszólalá-
sokkal szemben azon az állásponton volt,
hogy a bankráta leszállításának lépcsőze-

tesen kell megtörténnie, mert ellenkező
esetben veszélyeztetheti a stabilizáció si-
kerét. A tanács elfogadta Rist álláspont-
ját és kilenc százalékra szállította le a
bankrátát, ugyancsak pedig 10 és fél szá-
zalékról tíz százalékra a kölcsönkamatot.
Információnk szerint pénzügyi körökben
elégedetlenek a fél százalékos leszállítással
szemben. Bankkörökben azon az álláspont-
on vannak, hogy a magas visszleszámito-
lási kamatláb megdrágítja a hitelt és
megakadályozza a bankokat abban, hogy
nagyobb mértékben folyósítsanak kölcsö-
nöket a kereskedelem és az ipar rendel-
kezésére. A Banca Naționala azt tartja
ezzel szemben, hogy a bankok 20—30
százalékos kamatot szednek, tehát a bank-
ráta és a bankok által szedett kamat kö-
zött jelentős distancia van, amelynek
csökkentése kizárólag a bankokon mulik.
A bankok erre a megállapításra azzal a
megjegyzéssel válaszolnak, hogy míg a
Banca Naționala maradék nélkül likvi-
dálja a bankokkal szemben a leszállított
váltókat, addig a bankok nem léphetnek
fel ugyanolyan eréllyel kienséikkel szem-

ben, mert ez a csődök, bukások tömegét
vonná maga után. A bankok a magas
kamatlából kénytelenek rekompenzálni
deficitus követelések megszaporodása foly-
tán szenvedett veszteségeiket.

Pilsudszky királlyá akarja kikiáltatni magát?

Varsó, nov. 25. A vilnai lapok szerint
Pilsudszky marsallt a hadsereg tisztjei ki-
rállyá akarják kikiáltani. A marsall elfogadná
a lengyel királyságot és I. István néven lépne
trónra Lengyelországban.

Nagyon fontos!

HOTEL CARPATI Bucuresti, Piata Amzel

Renoválva, minden komforttal, központi fű-
téssel felszerelve. Szobák jutányos áron
kaphatók. Villamos megálló bármely irány-
ból megközelíthető. Utazók kedvezményben
részesülnek.

stés

festőszér 18 ter-
n létezik. Ezzel
a legnagyobb biz-
ere fetheti vissza-
Ön todrásznál.
a, Sir. Delav-
an díjtalan pros-
bat.

Adómoratóriumot követelnek Kolozsvár kereskedői

Izgalmas atmoszférában zajlott le a kolozsvári Sfatul tiltakozó közgyűlése. A bukaresti nagy kongresszus elé viszi a kereskedőársadalom adósérelmeit

Cluj-Kolozsvár, november 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mindvégig feszült atmoszférában vasárnap délelőtt 11 órakor zajlott le a Sfatul Negustoresc Unió-utcai emeleti helyiségében a kolozsvári kereskedők nagy tiltakozó gyűlése. Régóta nem hallottunk annyi panaszt, régóta nem engedtek emberek annyira szabadfolyást felgyülemlett keserűségüknek, mint a Sfatul Negustoresc tegnapi tiltakozó gyűlésén. Egy haldokló, agyonnyomított társadalmi osztály küzködő, élni akaró tagjai adtak egymásnak találkat ezen a gyűlésen, amelynek egyetlen programját a féktelen adóbehajtások elleni tiltakozás képezték.

Panasz és keserűség

A Sfatul Negustoresc összes termeit zsúfolásig megtöltötték Kolozsvár kereskedői. Csoportok alakulnak, amerre az ember fordul, mindenütt csak keserűség és panasz csuklik fel az ajkakon, ismert kolozsvári kereskedők leplezetlenül tárják fel kétségbejött helyzetüket. Mindenféle panaszok és újabb panaszok. Egy ismert kolozsvári főtéri kereskedő jelenti ki az egyik csoportban:

— Ha nem adnak újabb haladékot, magam fogom felvinni az üzlettem kulcsát az adóhivatalba.

Moratóriumot az adófizetőknek.

Tuffli Richárd helyettespolgármester, a Sfatul elnöke, nyitotta meg a népes tiltakozó gyűlést. Beszélt arról, hogy az elégedetlenség, az az elkeseredés, amely egyformán kitűződik minden kereskedő arcára, nem elszigetelt jelenség, az ország kereskedelme egy közelgő katasztrófa rettenetes nyúgát érzi. Egy ország kereskedelme, a kereskedelem az ország gazdasági életének a pulzusa. És ez a pulzus lázasan ver az ország szervezetének minden sejtjében. Épugy Kolozsváron, mint Marosvásárhelyen, meg Bukarestben. A fővárosi kereskedők még a múlt héten küldöttséget menesztettek Madgearuhoz és adómoratóriumot kértek. Hiszen moratóriumot kér ma minden kereskedő minden hitelezőjétől. Miért legyen épen az állam az, amely a moratórium gondolatától elzárkózik. Madgearu miniszter azonban a küldöttséget kategorikusan visszautasította kívánságával. Erről a válaszlól azonban az ország kereskedő társadalma nem veszi, mert nem vehet tudomást. Bukarestben a jövőhéten országos nagygyűlés lesz és ezen a nagygyűlésen imponáló módon kell ismét megnyilvánulnia az ország beteg kereskedelme összes panaszainak. Azonban moratórium még nem elég. Módosítani kell az egész adótörvényt, amely minden bajnak erendő kurtorrása, fel kell állítani a Creditul Comercial, hogy a kereskedőket olcsó hitellel lássák el.

Elvérik a kereskedelem a terhek alatt

Tuffli Richárd elnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után Romanovici főtítkárral emelkedett szóra. Az összes romániai kereskedők szolidaritása biztosíthatja csak a kereskedők sérelmének orvosolását. Szinte azt lehetne mondani, hogy valami láthatatlan hatalom mindegy alkalommal úgy irányítja a dolgokat, hogy abból a kereskedők kerüljenek ki a legjobban megterhelve. Egy irányzat ez. És ennek

az irányzatnak meg van a maga következménye. Sikertől végre a kereskedelmet úgy kiszűri, hogy csodák kellene ahhoz, hogy ismét helyreállhasson. Az adókkal megnyomított kereskedői osztállyal szemben s a földművesek és az intellektuelek aránylag csak igen kis mértékben veszik ki részüket a teher viselésében. Amíg a mezőgazdasági vállalkozások támogatása legelsősorban az adózási rendszeren keresztül nyilvánul meg, addig az ország kereskedelme elvérzik abban a harcban, amelyet a mai gazdasági viszonyok mellett folytatnia kell a mindennapi egzisztenciáért. Kimutatást terjeszt a tiltakozó közgyűlés elé, amelyből kiderül, hogy az utóbbi években hány ingatlan cserélt gazdát s amely a legjobban bizonyítja a kolozsvári kereskedők elszegényedését. Ma már alig van kereskedő, aki ingatlanait részben, vagy teljesen el nem adta volna és egyáltalán nincs kereskedő, aki az utóbbi években annyira tudta volna vinni, hogy ingatlanát vásárolhasson.

Általános figyelem középpontjában Nimberger Ernő emelkedik szóra. Rámutatott arra a sérelmes helyzetre, amelyet a telepadók kivetése teremtett. Követeli ezen adóknak a megszüntetését. Majd javaslatot terjesztett be abban az irányban, hogy Madgearu pénzügyminiszterhez egy memorandumot terjeszzenek be és követeljenek egy háromhavi adómoratóriumot.

Az ország hitelére is katasztrófális az adó offenzíva

Somogyi Miksa a Sfatul Negustoresc alelnöke a következő szónok.

— A mai adóbehajtási politika, — mondotta, — katasztrófális következményekkel jár az egyénekre nézve. De sokkal katasztrófálisabb hatással lesz az ország amugyis nagyon megingott hitelére. A külföldi kereskedők nem fogják karba-

tett kezekkel nézni, hogy adósaik vagyona adóban elárverezék. És még kevésbé fogják tétlenül nézni azt, hogy az illetők adóhátralékainak fedezésére talán épen az ő bizományi árujukat használják fel az államkassza kielégítésére. Ha Madgearu miniszternek egyszer eszébe jutna Erdélybe jönni, akkor megláthatná, hogy nem ok nélkül a kereskedők panaszai és megnyözdöhetnek róla, hogy Erdély kereskedelme ma tényleg romokban hever. A panamistáknál kell kezdeni a drákói szigorúságot és nem pedig a verejtékes munkával dolgozó kereskedőkön. Nyíltan és férfiasan meg kell mondani, elérkeztünk a végső ponthoz. Eddig és nem tovább.

Az országos kongresszus elé viszik a sérelmeket

Somogyi Miksa szavait percekig tartó taps fogadta. Majd Rózsa Mór veszi át a szót, aki azt javasolja, hogy a kolozsvári kereskedők legyenek állandó permanenciában, kéthetenként gyűljenek össze és tárgyalják meg a tennivalókat. Hiszen elő fog állni majd december 15-ikén az a helyzet is, hogy az ember nem fogja tudni kiváltani a postáról vagy a vasutóról áruját, amíg adóját ki nem fizette.

Körösi Ákos az italmérsi szakma sérelmeit tette szóvá.

Szakács Kálmán és Ausländer Lajos hozzászólása után az egybegyűlt kereskedők elhatározták, hogy a bukaresti kongresszuson a lehető legnagyobb számmal fogják képviseltetni magukat és követelni fogják az adómoratórium azonnali életbe léptetését.

Hivatalos delegátusként kiküldték Tuffli Richárd, Romanovici Grigor, Somogyi Miksa, Rózsa Mór, Sipos Jenő, Ausländer Lajos, Hirschhorn Jakab, Sámson Manó és Blatt Márton kereskedőket.

Essenben a gázrobbanás levegőbe röpített egy két emeletes épületet

Essen, nov. 25. A Weberplatzon ma délelőtt tíz órakor egy kétemeletes épület gázrobbanás következtében a levegőbe röpült. A házban egy háztartási cikket árusító üzlet és egy kávéház volt elhelyezve, mely a robbanás következtében teljesen tönkrement. A súlyosan meg-

rongálódott épület borzalmas hatást kelt. A két-három mázsa súlyú lépcsőfokok rázuhantak a szomszédos épületek tetőire. A szörnyű katasztrófának eddig három halottja van és huszonegyen sebesültje, akik közül tizenheten életveszélyes sebekkel fekszenek a kórházakban.

Ujra rendőrkekre kerültek az erdélyi betörővilág vezérei

Izgalmas hajszá után fogták el Erős Sándort és társait

Cluj-Kolozsvár, nov. 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A betörővilág hírhedt alakjait fogta el ma a kolozsvári rendőrség Erős Sándor, Nagy András és Cristea Vasile közismert, rovottmúltu zsebmetszők személyében. Egy csapásra ütött rajtuk a rendőrség és ma a börtön fülledt levegőjében szitkokat szórnak a rendfentartó közegekre, akik már oly sokszor kellemetlenkedtek nekik. Mindennek ellenére nincsenek elkeseredve és bizalommal néznek a közeljövő elébe, mert Erős Sándor fenhargon jelentette ki bajtársai nevében is, hogy rövidesen felcserélik a ketrec sötétségét és nyomasztó levegőjét a korlátlan „szabadság” kényelmével és üdvösségével.

Erős Sándor viharos lendületekben gazdag betörő-karriert futott meg. Két évvel ezelőtt zsebmetszőszen tetten érték és nyolchónapos fogságra ítélték. Az ítélet végrehajtására azonban nem kerülhetett sor, mert a rendkívüli ügyességgel megáldott zsebmetszőnek nyoma veszett. S mialatt nagy apparátussal kutatott utána éveken keresztül a rendőrség, Erős Bukarestben szabadon folytatta mesterségét, anélkül, hogy a hajszála is megörbült volna. Már teljesen lemondott kereséséről a rendőrség, amikor néhány hónappal ezelőtt a véletlen mégis a rendőrség karjaiba sodorta Erős Sándort. Ez

alkalommal Erős minden zsenialitása kudarcot vallott és kénytelen-kelletlen beszállították a brassói törvényszék fogházába.

A nyugtalan és heves vérmérsékletű zsebmetsző napról-napra, óráról-óra leste a kedvező pillanatot, amikor kitörhet a börtön kényelmetlen korlátai közül. A várva várt pillanat nem váratta sokáig a börtön fiáncok lakóját és szeptember 30-ikán ütött Erős Sándor számára a „szabadság” órája. A két fogházór, kik Erős Sándorra ügyeltek, pillanatnyi megfélekedésükben játszadozni kezdtek a fogházigazgató gyermekeivel, akik épen elegendő pillanatra elterelték a figyelmet a rabról. Erős Sándor kapott a kínálózó alkalmon és kényelmesen kísértél a fogház kijáratán. Mire az örök felcsudtak szörnyű meglepetésükből, Erős Sándor már régen eltűnt a láthatár mögött.

Az egész országban körözést indítottak be ellene, de teljesen eredménytelenül. Végre három hónap után a nagyváradi állomáson Párdi köröző detektív kutató szeme megpillantotta Erős Sándort, aki Nagy Antal, ugyancsak hírhedt zsebmetsző társaságában volt. A detektív le akarta tartóztatni a Kolozsvárra induló vonatra szálló betörőket, de azok ügyesebbek voltak és az utánuk felszálló detektív orra előtt hirtelen becsapták a

MINDEN HÁZNÁL
LEGYEN

vasuti kocsi súlyos ajtaját és ez elegendő volt számukra, hogy elillanjanak a detektív szemei elől.

Erős Sándor drámai erővel beszéli el a hajszá történetét s azt mondja, hogy Párdi detektív utánafutott és hat lövést adott le, amelyek nem találtak.

A két betörő abban a kellemes hiedelemben, hogy tul vannak a veszélyen és alaposan kijátszották Párdi detektívet, lopva felkapaszkodtak a Kolozsvárra induló vonatra.

Párdi detektív vasuti uniformist öltött magára és szintén felszállt arra a vonatra, amelyben a szemei előtt eltűnt betörők húzódtak meg. Erős Sándor és Nagy Antal talán már el is felejtették a váradi hajszá izgalmaikat, amikor Apahidán rajtuk ütött a vasuti uniformisba bujt Párdi detektív. Hiába volt minden betörői furfang, a detektív letartóztatta a zsebmetszőket, akik egész uton garázdálkodtak egy harmadik betörő társukkal karöltve, aki utközben csatlakozott hozzájuk. Mindhármukat beszállították a kolozsvári rendőrségre, ahol beindították ellenük a bünyügyi eljárást. Erős Sándort holnap Brassóba expedíálják, míg Nagy Antalt, akinél hamis okiratokat is találtak és Cristea Vasile-t, többszörösen körözött betörőt továbbra is a kolozsvári rendőrség börtönében őrzik.

Intim fertőtlenítőszer

Az óriási módon elterjedt nemi betegségek, melyek terjesztésének az oka a mindkét nem hanyagsága és vigyázatlansága, — morális kötelességé teszi minden egyéneknek, hogy úgy saját magát, mint a hozzá közelállókat az említett nemi betegségek borzasztó következményeitől megóvják. Ne várja be míg utóli ezen betegség, hanem még idejében szerezzen be egy olyan gyógyszert, amely lehetővé teszi, hogy fiatalágat minden veszedelem és félelem nélkül elvezhesse. Egyedüli készítmény, amelynek segítségével a nemi betegségeket elkerülheti, a könnyen hordozható és kezelhető rég ismert és világhírű

Semori-Tabletták

Számos orvos és kórház által kipróbálva

Minden gyógyszertárban és drogueriában kapható 12 tablettát tartalmazó eredeti üvegtubusban.

Minden üvegtubus a fenti rajz szerint „fekete fejben vörös kereszt” védjeggyel van ellátva.

Minden olyan csomagolás, amely ezt a védjegyet nem viseli, visszautasítandó.

Hirdessen az Uj Keletben

Értesítés!

Megnyílt Bukarestben a főváros központjában a

hotel VENETIA

Str. Pictor Grigorescu 12 sz. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei

100 modern berendezési szobával, központi fűtés, minden szobában hiedg- és melegvíz. Lift fürdő és telefon áll a vendégekrendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel:

„Venetia-szálloda” vezetősége
Moisescu tulajdonos

Doroş Titus, Máramarosmegye volt averescanus prefektusa felcsapott cuzistának

A „Maramurşana“ házából előbb kidobatta a zsidók szukkoti sátrait, azután rövid uton felmondott az összes zsidó lakóknak

Sighet-Máramarossziget, november 25. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az utóbbi hetekben sok szó esik Máramarosszigeten Doros Titus dr. pálfordulásáról. A volt averescanus prefektus esztendőök hosszú során át kipróbálta a pártpolitika valamennyi bevált fogását, hogy visszazerehesse a pártnak azt a jó hírnevet, amit aranykorában „marasesti hős“ legendák alakja kölcsönzött neki. S amikor már kénytelen volt belátni, hogy az Averescan-pártnak Máramarosban véglegesen befellegzett, a volt prefektus merész fordulattal átlendült az antiszemita táborba, az a politika, gondolta, kiadósabb az előbbinél, s ami a fő: több respektust szerez vezetőinek a zsidóság körében.

A repülő sátrak.

Ha Doros ur megragad az antiszemita elméleti részénél, akkor aligha sor került volna arra, hogy az Uj Kelet hasábjain foglalkozunk vele. Talán ez az egyetlen dolog, amiben Máramaros nem szenved hiányt. Több itt a hétpróbas antiszemita, mint az ország bármelyik részében. Valószínűleg Cuza is számít arra, hogy kormányra jutása esetén itt állítja össze kabinetjét.

A volt prefektus tehát áttért az antisemitizmus „praktikus“ oldalára is. Az első beköszöntő, ami kínos szennyfőket kelteget megveszerte, nagy elégtétellel szolgálhatott ambícióinak.

Doros Titus dr. ugyanis igazgatója a „Maramurşana“ című pénzintézetnek. Pár hónappal ezelőtt megvásárolta ez az intézet a Farkas Saul-féle emeletes bérházat, melynek lakói legnagyobb részben zsidók. A lakók mivel úgy tudták, hogy maguk között vannak, az elmúlt Szukkot ünnepe sátrakat állítottak fel maguknak. Azt is tudták, hogy sok más zsidónak van keresztény háztulajdonosa, de azért még nem volt példa rá, hogy valaki kifogásolni merne volna a sátrakat. Arra meg éppenséggel nem gondoltak, hogy a sátrak repülni fognak. Pedig repültek — a máramarosszigeti piactér közepéig.

A modern Titus Palesztinában ajánl sátrakat a zsidóknak

A dolog tehát úgy kezdődött, hogy a „Maramurşana“ zsidó lakói sátrakat csigáltak maguknak Szukkotra. A sátrak megvoltak, fel is díszítették azokat annak rendje és módja szerint — s akkor jött Titus. Lelki szemei előtt megjelent nagy történelmi őse és Jákob sátrainak láttán felbőszült. Mi az? Zsidó gettó csinálnak az ő házából? Ezt ő nem tűri meg!

Péntek volt és hetivásár. A volt prefektus ur vett maga mellé néhány papagayt, felnyalábolította a sátrakat és — repültek a piactér kellős közepéig. A szél felkapta a pálmagalyakat, a párszínű papírszalagokat, az aranyalmák gurultak és az egész egy meglódított karnéval képét mutatta. A vásári népnek alán tetszett a dolog, talán nem, de tény, hogy mulattatta. És hogy a mű befejezőt, Máramarosmegye volt prefektusa odaállt a kapuba, a megrémült lakók elé és teli torokkal kezdte ordítani: — Menjetez Palesztinába! Ott csináljatok sátrakat magatoknak! A vajdák feljötték hágyjátok nekünk;

A hatás meg volt. A legszentebb értelemekben mersedt zsidók kétségbeesetten meredtek maguk elé Doros dr. eddig győzelemtől dagadó kebelével távozott színtérről.

Rövid felmondási idő, mert a zsidónak hamar kell pusztulni

Amikor az eset után meglátogattuk a „Maramurşana“ lakóit, a kétségbeesett lakók arra kértek, ne írjuk meg az esetet. Máramarosszigeten roppant nehezen bír az ember lakáshoz jutni, némelyeknek meg kenyere függ ettől a háztól. Doros Titus kegyetlen rossz ember, ha az eset a nyelven lesz, huszonegy órában belül az ecára teszi minden zsidó lakóját cökölőjével együtt. Nem irtunk róla. Gondoltuk, hogy megához fog térni. Hiszen ez mégis csak

hallatlan: egy ember, akit a zsidóság emelt a prefektusi székbe, kinek a zsidóság odaadta szavazatait s végül zsidó emberekből rekrutálódik üzletkőre és ügyvédi klientúrája, ez az ember akarjon antiszemizmussal operálni és politikai sikereket elérni egy megyében, amely lakosságának jelentékeny részét zsidók teszik. Gondoltuk, hogy ez egy olyan lépés volt részéről, amelyet elhamarkodott és azóta ő maga is megbánt.

De Doros ur legújabb intézkedése épp az ellenkezőjét igazolja. E héten becítálta valamennyi lakóját és kijelentette nekik, hogy legkésőbb december 31-ig, tehát öt-hat héten belül adják át üresen a lakásokat és üzlethelyiségeket. Ha valamelyiknek másképpen szól a szerződése,

arról ő majd később tárgyal. Hiszen ő új tulajdonos. Mójában van érvényteleníteni a régi szerződéseket. De a fő, hogy minél előbb „takarítsanak“, mert az ő jelszava ma azt mondja: A zsidónak hamar kell pusztulni!

Bekövetkezett az, amitől a szegény lakók remegtek. Pedig akkor nem is irtunk róla. Vagy azért mondott fel most Doros ur a lakóknak, hogy most már foglalkozunk vele? Tényleg divatba akar jönni s ilyen módon?

Lehet. Mi a magunk részéről nem nagy jövőt jósolunk egy politikai karriernek, mely Máramarosmegyében az antisemitizmust veszi ugródeszkának.

Schön Dezső

Hogyan nő fel az új bécsi gyermekgeneráció

Bécs, 1929 november.

A gyermekműhely a bécsi óvoda egy új és érdekes kísérlete. Ez egy technikai műhely, amely rajzolás, festés, modellezés, ragasztás, fa-kartonmunkák, fonás, himzés, stb. gyakorlására van berendezve és amelynek célja: a gyermek ábrázoló és művészi alkotó képességének fejlesztése.

A végzett munkák nagy része nem új, egyenként találhatók voltak már eddig is az óvodákban. Egészen új azonban a tanítási mód. A „Selbsttätige Erziehung“ eszméjének megfelelően minimálisra redukálódik a felnőttek befolyása és szabad teret kapnak a kicsik spontán megnyilatkozásai.

Az állami óvodák itt úgy vannak berendezve, hogy több 25-30 gyermekből álló csoport van egy épületben. Ezek a műhelyt külön teremben rendezik be. Az izolálásnak nem csak technikai előnyei vannak. A változott környezet, új munkaköpeny, sok szerszám szuggesztíven hat a gyerekre; érzi: ez más, mint a terem ahol egész nap vagyunk, játszunk, itt dolgozni kell. Ez más, mint az intelem, vagy parancsszó, mely munkára akar kényszeríteni és teherként nehezedik a gyerekre. A környezet itt minden intelem nélkül munkára serkent, mely örömet okoz, mert belülről jön.

Mi felnőttek is gyakran visszaemlékezünk rá, hogy milyen öröm volt kisgyermekkorunkban egy igazi fűrésszel fűrészelni, egy igazi kalapácsot csak fogni és milyen szomorú volt, hogy az első kalapácsütésre kivették kezünkől a szerszámot avval, hogy: „Ne lár-mázz!“ vagy „Vigyázz, megütöd magad“. A gyermeknek ez a cselekvés okozta öröme nem véletlen, hanem általános törvényszerűség alapszik. A mai kisgyermek-pszichológia terjedelmes műveket szentel a gyermek játsszói ösztönének, amelyből ez az öröm fakad. K. Groos a gyermek ösztönös játékát később aktuálissá váló komoly funkciók kezdő gyakorlatainak nevezi.

De ettől eltekintve, aki egy ilyen gyermeki munkaközösséget lát, az önkéntelenül el kell, hogy fogadja: a gyerekeknek erre van szükségük. És elhallgatnak a kételemek, hogy nem sérti e meg magát a szerszámokkal, vagy nem terheli-e túl ez a gyermek fizikumát? Úgyesen, biztosan foglalatostkodnak, fényes szemükön és az izgatottságtól piros arcukon látni, hogy mennyi örömmel van benne, hogy belső szükségleteik kiélését élvezik.

A felnőttek feladata két dologra szorítkozik: a műhely célszerű berendezé-

sére és a gyermekeknek adott, a munka technikájára vonatkozó utmutatásokra.

A polcra, gyermekeknek könnyen elérhetően, oda van készítve a felvágott fehér és színes papír, mellette rendezés és színes ceruzák és kréták mindegyik jól meghegyezve. Cezuza hegyező is vannak, munka közbeni hegyezésre, mert csak jó szerszámmal lehet jól dolgozni — azt tudják a gyerekek. A festéshez nagy papírlap jár, hogy sok hely jusson a fantáziának és a kéznek. Erős színű plakát festék üvegedényekben sorjában, választásra készen. Széles ecsettel dolgoznak, hogy az átmenet a vonalról a térszerűhöz könnyebb legyen. A sűrű munkaköpeny és a kényelmes, alacsony mosdó a közelben arra való, hogy esetleges bepecsételéseket, kiöntéseket minden feltűnés nélkül hozhasson rendbe a kis festő.

A legnagyobb ur ebben a közösségi munkában az asztalos. A legimpozánsabb szerszámai neki vannak és ő csinálhatja a legnagyobb lármát. A kis gyűlöpad körül többen foglalatostkodnak és tetszik nekik az a fűrés, amelyikkel ketten fűrészelnek. Nagyon eredeti. — Montessori előírása szerint — hogy a különböző kis kalapácsok, furók, harapógépek helyrekeasztani. Kedvelt foglalkozás a fonás farámmal rafiával, vagy hárásszal. Mintákat festenek maguknak és aztán kivarrják kongré a nyagra. Homok, plasztin és gyönyörű, színes, jószagu viasz áll formáláshoz rendelkezésükre. Ragasztáshoz sokszínű papír.

Többszörre maguk a gyermekek választják ki, hogy mit akarnak dolgozni. Sokan mindjárt az elején neki látnak, mindegyik szerszámot kipróbálják és sok mindenre maguktól rájönnek; mások előbb nézik, hogy a szomszédjaik mit csinálnak. Ha valamit nem tudnak, odamennek az óvónőhöz: „Adj kérlek egy leckét a tübefűzésről — a szegezésről“. Ez leül, maga köré gyűjt egy pár gyereket és lassan, pontosan magyarázza nekik, hogy kell a tűt befűzni, szegget beverni, festéket venni, ecsetet bemártani stb. Az ilyen kis részletmunkákat a gyerekek sokszor órákig csinálják. Soha később nem volna idejük szegezést ilyen jól megtanulni, — soha később nem tudnának egy ecsetbemártást ilyen odaadással tanulmányozni, mint ép most. De ezen ügyeségeknél az elsajátítása csak eszköz magasabb célokhoz. A gyermek megtanulja nem csak beszédben, hanem

formákban is kifejezni magát... Tehetünk-e mi felnőttek a gyermekért többet, — anélkül, hogy élet- és világfelfogásunkkal meg ne fertőzzük őt, minthogy élesítjük a külvilágot felfogó szerveit és szaporítjuk kifejező eszközeit...

A legtrikább esetben ad az ovónő feladatot a gyermekeknek. Akkor is ilyen formában: „A tegnapi lent voltunk a sétatéren. Sok fát láttunk, sok padot, sok kis bétét vitt a sok Fräulein kocsiában sétálni. Láttuk a Theseustemplomot a sok lépcsővel és oszloppal. Most csukjátok be a szemeket és gondolkozzatok, mire emlékeztek még és rajzoljatok valami érdekeset“. Kritika olyan formában, hogy „ez nem szép“, vagy „nem helyes“, nincs. Legfőképpen: „Ez még nincs kész“, — „szép színre csináld“. Valójában nincs is olyan gyermekrajz amelyikre azt lehetne mondani, hogy nem szép vagy nem helyes. Sokszor a maga pár vonalában vagy színében annyi érdekeset rejt egy ilyen rajz, csak meg kell látni, hogy segítségül szolgál a gyermek megismerésében. Ebből látjuk, hogy a gyerekek, hogyan látja a dolgokat és hogy próbálja őket kifejezni. Egy közös témánál egész különböző munkák jönnek létre — mindegyikben benne van egy kis egyéniség — és milyen kár volna ezt a spontán eredeti sablonos lemással felcserélni. Nem azok a gyerekek, akik élethüen tudnak egy virágot, vagy egy házat megrajzolni a tehetségesek — azokon már rontott a felnőttek befolyása. Azoktól lehet valami újat várni, akik olyan vonásokat mernek húzni, amelyekből mi felnőttek nehezen tudunk eleinte kiigazodni. Eszembe jut egyik kis ötvenes rajza: sok krix-krax, virágféle, előtérben egy ág, párna és dunyha között egy fél fej krix-krax hajjal, a dunyhan virágok, bábok, állatok táncolnak össze-vissza. „Az álom“ mondja a gyermek a képre. Néhány megjegyzéséből kezdjük azután az egészet érteni: körül a virágok, a falfestés, amit elalvás előtt látott, — a gyermek az ágyban fülig be van takarózva, — ami a dunyhan van, azt álmodja. Csak azt mondhattuk rá: „Szép, nagyon szép!“... és naponta érnek bennünket hasonló meg- lepetések. A legsikerültebb képekhez rámakat készítenek a gyerekek és szobájuk díszítésére használják. — A műhelyből kis, forgatható kerekű autó és kocsik is kerül ki a játékszekerénybe. Az eredeti mintájú szőtt vagy varrott dolgokat a szülőknek viszik ajándékba vagy hirtelen meggondolással az ovónőnek ajándékozzák: „Neked akarok vele örömet okozni!“

A legszebb munkák üvegszekerénybe kerülnek, nem serkentésül a kicsinyeknek, hanem bizonyítékul a hitetlen nagyoknak.

Az egész gyermekműhely, szerszámokkal, tarka színeivel, munkától hangos örvendező gyermekeivel, csendes, alig látható vezetőjével és művészi munkaeredményeivel együtt pedig azt az utat jelzi, melyen ma a gyermek igazi megértéséhez közeledünk.

Hamburg Szerén.

A bankok országos szövetsége elparántálta Blank Mórict

Bucureşti-Bukarest, november 25. A bankok országos szövetsége Stefanescu, a Banca Nationala igazgatójának elnökele alatt ülést tartott, amelyen elparantálták Blanc Mórictot, a Banca Mararoschnak a napokban elhunyt vezérigazgatóját. Elhatározták, hogy január 19-re összehívják a szövetség közgyűlését, majd a bankráta leszállításának kérdésével foglalkoztak és elhatározták, hogy a visszleszámtolási kamatláb nagyobb mérvű leszállítást kéri. A Banca Nationala jelenlévő képviselője kiltásba helyezte, hogy a közeljövőben a Banca Nationala újabb félszázalékkal leszállítja a bankrátát.

Csak január végére hívják össze a hágai konferenciát

Genf, nov. 25. A Journal de Geneve szerint a második hágai konferenciát valószínűleg csak január végére, vagy február elejére hívják össze.

Megkezdődött
a szörmeárúk mélyen leszállított árban való eladása.
Győződjön meg olcsó árainról!
IZRAEL JOSIF szücs
CLUJ, Calea Victoriei No. 2. szám.

Keletben

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdelyi és bansag zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Nahum Szokolov,

a cionista világszervezet és a Jewish Agency végrehajtóbizottságának elnöke, aki most a zsidó tömegek leirhatatlan lelkesedése közepette a regát városait látogatja sorra, vasárnap délnél tudvalevőleg Kolozsvárra érkezik.

Szokolov erdelyi látogatásával kapcsolatban lesz még alkalmunk a zsidóság nagy vezérével méltó módon foglalkozni. Itt most fel kívánjuk hívni Kolozsvár és a környező városok zsidóságának figyelmét arra, hogy Szokolov vasárnap este a megyeháza dísztermében előadást tart, a zsidóság és Palesztina aktuális problémáiról. Jegyek elővételben a Zsidó Nemzeti Szövetségnél kaphatók: str. Baron L. Pop. 10. sz. alatt, Szokolov erdelyi útjának ismertetésére még visszatérünk.

Egy amerikai közlekedési vállalat kétszáz személy szállítására alkalmas óriás-repülőgépet akar építtetni. Londonból jelentik: A Times közli, hogy egy amerikai közlekedési vállalat kétszáz személy szállítására alkalmas négy óriásrepülőgépet szándékozik építeni. Az építési költség egyenként kétféle millió dollár lesz. A gépeket nyolc egyenként ezer-ezer lóerős motor fogja hajtani. Két fedélzetet kívül lesz a gépeken kilátó fedélzet is. A hatalmas, utasszállító gépek szárnyainak szélessége 226 láb, a gép magassága 31, hosszúsága 138 láb. Mindenik gépen lesz negyvenhárom ülőhelyiség, továbbá liftek, villamoserőre berendezett konyha, utaskabinok, podgyászhelyiségek, tágas folyosók stb. A repülőgépek a jövő évben már el is készülnek s bekapcsolják azokat az amerikai kontinentális utasszállítás szolgálatába.

Enyhe, ködös idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint enyhe, ködös és csapadékos hajlamos időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délnél 7 fok Celsius.

Az osztrák szociáldemokrata párt jóváhagyta az alkotmányreform ügyében történt kompromisszumot. Bécsből jelentik: A szociáldemokratapárt országos tanácsa jóváhagyta a párt parlamenti frakciójának az alkotmányreform tekintetében Schöber kancellárral kötött kompromisszumos meg-egyezését.

Az Uj Kelet szatmári fiókszerkesztősége és fiókiadóhivatala mai naptól visszaköltözött régi helyiségébe. (Piața Bratiannu, Deák-tér 7 szám, Gólyaáruházudvar, telefon 11.) Kérjük ottani m. t. ügyfeleinket, hogy lapunk érdekkörébe vágó mindennemű szellemi és adminisztratív természetű ügygel: tudósítási anyaggal, hirdetéssel, előfizetéssel, valamint ezek díjainak befizetésével ezentúl ide szíveskedjenek fordulni.

Ismeretterjesztő előadás a Gutenberg-otthonban. A kolozsvári nyomdászok kulturabizottsága a téli esték beálltával az idén is rendez ismeretterjesztő előadásokat, melyekre jónévi előadókát kért fel. Az első ilyen előadás november hó 26-án kedden este 7 órakor lesz, amelyen dr. Goldberger Ede bőrgyógyász a vérbajról fog beszélni és képek és ábrák bemutatásával teszi még érdekesebbé. Az előadás a Gutenberg-otthonban (Str. Memorandului 23) lesz, ahol a belépés díjtalan és minden érdeklődőt szívesen látnak.

Égő lengyel gőzös futott be a newyorki kikötőbe. Newyorkból jelentik: A kikötőbe égő lengyel gőzös futott be. A tüzoltók közel 3 óra hosszat oltották a hajón a tüzet, amíg sikerült az értékes rakományt a tüzveszedelemtől mentesíteni.

Társas autó és motoros vonat karambolja. Párisból jelentik: Metzben jelentik. Erzange közelében az esőtől felázott talajon haladó társas autó belefutott egyik motoros vonatba. Az üsszeütkezés következtében a társas autó utasai közül hárman meghaltak, többen életveszélyes sérüléseket szenvedtek. Az utasok nagy része egy sportegyesülethez tartozott.

A Clemenceau halála fölötti gyász szerepelt a kamara mai ülésének napirendjén

Vajda belügyminiszter vezetésével öt képviselőből és öt szenátorból álló bizottság utazik Clemenceau temetésére

București-Bukarest, november 25. A kamara ma délutáni ülését Clemenceau emlékének szentelte. Délután félnégykor nyitotta meg az ülést Pop-Csicsó elnök, aki kegyeletes szavakkal parentálta el a francia nemzet nagy halottját. A kormány nevében Maniu miniszterelnök emlékezett meg Clemenceauról. Maniu felemelte, hogy Clemenceau lelkes barátja volt Romániának, támogatója és védelmezője az elnyomott népeknek. A többségi képviselők nevében Vasile Toncescu képviselő parentálta el Clemenceaut, majd dr.

Lupu beszélt, aki kijelentette, hogy Clemenceau halála nemcsak Franciaország, de Románia gyászja is. Clemenceau demokratikus eszméért küzdött, és a Dreyfus perben nyíltan állást foglalt az igazságtalanul megvádolt kapitány ellen. Moroianu erdelyi képviselő Clemenceaunak a memorandum-perben tanúsított magatartásáról emlékezett meg. Clemenceau védelmébe vette a memorandum-per vádlottait és a nemzetközi fórumok előtt szót emelt a memorandumért. Fagure Emil, a Lupta főszerkesztője, Clemenceau újságírói tev-

kenységét méltatta, majd Maniu javaslatára a kamara gyászja jelül, berekesztette az ülést.

A szenátusban a kormány nevében Madgearu parentálta el Clemenceaut.

Románia delegációt küld Clemenceau temetésére, amelynek vezetője valószínűleg Vajda Sándor belügyminiszter lesz. A delegáció tagjai Lugoszban miniszterelnökségi államtitkár, öt képviselő és öt szenátor lesznek.

Meghosszabbították a konferenciái delegátus választások határidejét

Az új terminus: december 8-15. A már bejelentett választások az eredeti időben is megtarthatók

Cluj-Kolozsvár, november 25. (Az Uj Kelet tudósítójától). Hétfőn este a Zsidó Nemzeti Szövetség Kisintézőbizottsága ülést tartott, amelyen többek között a kilencedik országközi cionista konferencia delegátusválasztásainak kérdésével foglalkozott. Ebben az ügyben a Kisintézőbizottság dr. Fischer József elnök javaslatára a következő határozatot hozta:

„A Kisintézőbizottság sajnálattal állapítja meg, hogy a legtöbb választási kerület mind a mai napig nem jelentette be a Központnak a helyi választási bizottságok megalakulását, holott ennek terminusa november 20-án lejárt.

A választás napjának pontos megjelölése a december 1 és 8 közötti határidőn belül a helyi választási bizottságok kötelessége. A mai napig alig néhány kerület közölte a Központtal a választások időpontját.

A Kisintézőbizottság felhívja a helyi választási bizottságok figyelmét arra, hogy a választás pontos idejét legalább egy héttel a választás napja előtt közzé kell tenni és a Szövetség köz-

pontjával közölni. Ennek elmulasztása feltétlenül a választás megsemmisítését vonja maga után.

Hogy ezen mulasztás előbb említett jogkövetkezménye elhárítható és hogy a választások időpontja megfelelő időben bejelenthető legyen, a Kisintézőbizottság elhatározza, hogy a konferencia delegátusválasztások határidejét december 1-8 helyett december 8-15-ben, állapítja meg (vasárnaptól vasárnapig bezárólag). Ebben az időben bármelyik, de csak egyetlen, a Központnak előre bejelentett napon lehet a választást megtartani.

Azok a kerületek, amelyek szabályszerűen bejelentették hogy a választást december elsején kívánják megtartani, a választást a már kitűzött december elsején napon megtarthatják. Azok a kerületek, amelyek bejelentették, hogy december 8-án választanak, ezt a terminust nem kötelesek ismét bejelenteni, ha megmaradnak a december 8-iki választási nap mellett.

Még drágább szigorúságu törvény készül az adóbehajtásról

București-Bukarest, november 25. Madgearu pénzügyminiszter az 1930. évi költségvetéssel egyidejűleg pénzügyi törvényt fog a parlament elé terjeszteni az adóbehajtások megszigorításáról. Az új törvény drákói szigorúságu rendelkezéseket fog tartalmazni azok ellen, akik adóvallomásaikat szabályta-

lanul teszik meg és helytelen adatokat tüntetnek fel. A törvény precizirozza ezután az adókövető bizottságok hatáskörét, majd a forgalmi adó behajtásával foglalkozik és előírja, hogy az üzleti forgalmat számlamásokkal köteles minden kereskedő igazolni.

Felére szállítják le a tojás kiviteli illetékét

București-Bukarest, november 25. Az ipari és kereskedelmi minisztériumban ma délelőtt értekezlet volt, amelyen a tojás kiviteli illetékének leszállításával foglalkoztak. Elhatározták, hogy javasolni fogják a kormány gazdasági bizottságának a tojás exportilletékének 50

baniról 25 banira való leszállítását. A leszállított illetéket csakis szortirozott és 50 grammal súlyosabb tojásra alkalmazták. Az ötven grammal könnyebb és szortirozatlan tojás kiviteli illetéke darabonként egy lej lesz.

ORIGINAL-COLONIAL-RUM

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy átvettük a bukaresti dr. A. Urbeanu-féle kémiai gyár technikai és kereskedelmi vezetését és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönséget

ORIGINALIS-COLONIAL-RUM

mal tudjuk ellátni, amit ez a gyár különleges concessió alapján valódi jával cukornád-meláns-éből termel.

Bürger Albert rt. Târgu-Mures Marosvásárhely

Megjegyzés. Tekintettel arra, hogy ezen Originalis-Colonialis-Rum gyártására ezidő szerint gyárunknak egyedül van concessiója, kérjük a t. közönséget, hogy magát hangzatos nevű utáztatóktól megvédeni ne hagyja, hanem kérje mindenütt az eredeti erjesztés után nyert ORIGINAL-COLONIAL-RUM-ot, mely árban és minőségben minden versenyen felül áll. Rumon kívül gyártunk: aetherikus olajokat, gyümölcszörpöket, méregmentes festéket. Gyógyszerkémiai osztály üzembehelyezése folyamatban van. Prospektussal és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

Házasság. Dr. Kórh József és Weisberger Böske házasságot kötöttek.

Ciupe Aurél képiállítása. Ciupe Aurél festőművész, a kolozsvári festőakadémia tanára december elsejétől 11-ig a prefektúra üvegtermében kiállítást rendez. A kiállítás megtekinthető délelőtti órákig és délután negyőtől hétig. A művész 35 festményt állítja ki.

Egy tüzvész pánikjában négy halálra gázolták. Londonból jelentik: Santiago di Chiléből jelentik, hogy a Splendid kávéházban előadás közben tűz keletkezett és nyomában támadt pánikban a kijáratoknál a nézők négyen a földre gázoltak. A kávéház belső rendezése teljesen elégett, a négy nem lehetett kimenteni s csak megsemmesített holttestüket találták meg.

Albert Thomas Primo de Rivera nál bankettezett. Párisból jelentik: Albert Thomas, a genfi nemzetközi munkügyi hivatal igazgatója tiszteletére tegnap Madridban a kormány bankettet adott. Felsőalt Primo de Rivera miniszterelnök majd Thomas választott a miniszterelnök beszédére.

Kezdődik újra minden...

Földi Mihály szenzációs új regénye, 238 lei és korábbi könyvei **A láthatatlan út**, 204 lei, A csábító 272 lei, A másik élet 204 lei, Övök az élet 272 lei

Lepage-nál K-vár.

Apróhirdetések

NÖSÜLÉS céljából feltétlenül intelligens és jó zsidó családból való urileány ismeretséget keresem. Hozomány mellékes. Csakis iskolát végzett, intelligens, esetleg diplomás zsidó urileányok jelentkezzenek, még pedig személyesen megírandó levelekkel, melyeket „Szellemi foglalkozás” jelige alatt a lap kiadóhivatalába küldjenek. 2639

ÜGYES inkasszáns, garancia mellett, állás keres. Elmenne esetleg mint **שׂוֹשׁ** is. Cim kiadóban.

UTAZÓ URAK figyelmébe! Vajdahanyánál a „Central” szálló teljes átalakítva 1-től átvettem. Ponttisztá kiszolgálás, tünő házikoszt. Utazóknak nagy árkedélymény. — Szíves pártfogást kérek: Kurzman Ignác. 24

FIATAL chaluca milyen munkát keres iparüzemben, vagy telenben. Cime megírandó a Keren Ház szód irodájában, Str. Baron L. Pop 10. alatti Telefon 228.

EGY rövid új zongorabérbeadó. Cim a hirdetőben.

ZONGORAÓRÁK juttányosan kezdőknek és haladóknak. Megkeresések Str. Avram Jancu (Petőfi-u) 3. em. 9. D. e. 10-12

KIADÓ KÜLÖN LEK, mely áll szobakonyha, előszoba, előkamra és mellékhelyiségekkel. Villany berendezve, víz pár lépésnyire. Autóbusz megállóval perenyi járásra. Erre kezni lehet Calea D. robantilor (Honvéd)

FEHÉRNEMŰ varrást a legszebben végez gyakorlatlott fehéreműőrnő. Cim Gheorghe Baritiu 12. Hirsch.

Csehszlovákia

Prága, november 28. Törökország dőnek a k Csehszlovákban a Romendő keres az érdeklődő román minilag február mire a szerzősszabítás sen sürgősen delmi szerzőnia megvoni nimális tarislovákia csődjét vont szerződésék

Tizenegyhét alatt

Oradea-Na Kelet tudósít megkövetelte egyezségi és indult s főleg pontokban rég összeomlását. A megnehe váradai piac síradi törvényes csődkerést ad kedelmi vállalkozás megindítás. A benyújtó döntött a bíróságokhoz csatoromorító helyvalóságában türeskedelmi váképtelen cég 183 ezer leire haladják meg kényszer egyezs milliő 940 eze egyezségi eljár. Jellemző, kolozsvári törvkerést iktatott vontak vissza, vannak.

Nemzetközi

tanak Bradf Kelet, hogy gyapjúkonferentertületen. Mencia helyét és 29-ikén főamelyben min gyapjúiparosaferencia progrszervezettség arra mutat, egyesület min gyapjúipart. Czozni, amely gyapjúiparban eddig FranceItalia, Holland tették be rész. A konferencia exportörök sz Ezt a problém

BA

Neue Gros Lei 120. — und Aufdr mehr als 19 Raum für Grossquarta

Mich

Lazar (Tele

Közgazdaság

Csehszlovákiával megkezdődnek a kereskedelmi szerződési tárgyalások

Prága, november 25. Romániával és Törökországgal rövid időn belül megkezdődnek a kereskedelmi tárgyalások, mivel Csehszlovákia külkereskedelmi politikájában a Romániával és Törökországgal kötendő kereskedelmi szerződések kérdése az érdeklődés homlokterébe került. Az új román minimális vámtarifa tételei állítólag február végéig maradnak érvényben, mire a szerződés legfeljebb fél éves meghosszabbítása következne. Így meglehetősen sürögösen kell megkötni a kereskedelmi szerződést, mert egyébként Románia megvonhatná Csehszlovákiától a minimális tarifa kedvezményét, ami Csehszlovákia romániai exportjának teljes csökjét vonná maga után. A kereskedelmi szerződések azért fognak valószínűleg ne-

hézkésen alakulni, mivel Románia különösen az állatvám megállapítása körül mezőgazdasági jellegű követeléseket állít fel. Előbb a csehszlovák követelések listáját állítják össze, mire Románia is közzé teszi hivatalos kívánságait. A Törökországgal megkötendő kereskedelmi szerződés érdekében az előkészületek már megtörténtek, úgyhogy már legközelebb megkezdődnek az előzetes tárgyalások is. Mindenesetre előbb be fog kelleni várni az angol-török kereskedelmi szerződés megkötését, minthogy Törökország eddig már Olaszországnak és Franciaországnak is adott vámkedvezményeket, amelyek a legfőbb textilgyártmányokban 15-20 százalékra rugnak.

Tizenegymillió lei passzív három hét alatt a nagyváradi kényszer-egyezségeknél.

Oradea-Nagyvárad, november 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmaradt őszi szezon megkövetelte a maga áldozatait. A kényszer-egyezségi és esődkérések lavinája ismét megindult s főleg a határmenti kereskedelmi gócpontokban régi, megalapozottaknak hitt cégek összeomlását vonta maga után.

A meglehetősen viszonyokat talán a nagyváradi piac sínylette meg a legjobban. A váradai törvényszéken október 30-ától máig hat esődkérést adtak be és ugyancsak hat kereskedelmi vállalat kérte a kényszer-egyezségi eljárás megindítását.

A benyújtott esődkérések fölött még nem döntött a bíróság, de a kényszer-egyezségi kérésekhez csatolt vagyoni kimutatások oly elszomorító helyzetet tárnak fel, amely teljes valóságában tünteti fel ennek a hatalmas kereskedelmi városnak krízisét. A hat fizetésképtelen cég együttes passzívja 11 millió 183 ezer leire rug, míg az aktívák nem haladják meg az 5 millió 343 ezer leit. A kényszer-egyezségi státusok deficitje tehát 5 millió 940 ezer leire rug, amely a kényszer-egyezségi eljárás folyamán csak növekedhetik. Jellemző, hogy november hó folyamán a kolozsvári törvényszék szintén hat esődnyitási kérelmet iktatott be, melyek közül csak egyet vontak vissza, míg a többiek folyamatban vannak.

Nemzetközi gyapjukonferenciát tartanak Bradfordban.

Jelentette az „Uj Kelet”, hogy a közeljövőben nemzetközi gyapjukonferenciát fognak tartani angol területen. Most megállapították a konferencia helyét és idejét. November 28-án és 29-én fog összeülni a konferencia, amelyben minden ország termelője, vagy gyapjuiparosa képviselteti magát. A konferencia programja felöleli a nemzetközi szervezethez is. Eszerint minden jel arra mutat, hogy a nemzetközi szelyem-egyesület mintájára fogják organizálni a gyapjuipart. Olyan határozatokat akarnak hozni, amelyek kötelezőek legyenek a gyapjuiparban. Az európai államok közül eddig Franciaország, Anglia, Belgium, Italia, Hollandia és Csehszlovákia jelentették be részvételüket a konferenciára. A konferencia foglalkozni fog a gyapju-exportörök számára adandó hitelről is. Ezt a problémát nemzetközileg kívánják

redezni, de már most úgy vélekednek, hogy hat hónapnál hosszabb hitelt exportörök nem kaphatnak. Fel fogják állítani a holland delegátusok javaslatára nemzetközi hitelintézmények központot, hogy rossz fizetők semmilyen körülmények között hitelt ne kapjanak. A konferencia meg fogja vetni egy nagy gyapju-propagandának az alapjait. Mindenfelé hirdetni fogják a gyapjuból készült textilárak nagy fontosságát, egészségügyi és nemzetgazdasági szempontból.

Erősen emelkedett a magyarországi fizetésképtelenségek száma. Budapestről jelentik: A Magyar Gazdaságkutató Intézet most megjelent új jelentése szerint a magyarországi gazdasági helyzet alakulásában a nyári hónapok óta lényegesebb változás nem történt. A stagnáció tart, különböző körülmények azonban, elsősorban a nemzetközi pénzpiac megkönnyebbülése, a lassu javulás bekövetkezésének lehetőségét adja meg. A mezőgazdaság terén javulást legfeljebb a szarvasmarha áremelkedése jelent, az ipar területén határozott visszaesésről kell beszámolnunk, a fizetésképtelenségi esetek száma erősen emelkedett, az általános árszínvonal hanyatló irányzatot mutat, a külkereskedelmi mérleg megjavulása pedig elsősorban a kedvezőtlen gazdasági helyzet által kikényszerített alacsony árak nyomán lehetővé vált fokozott export és csökkent behozatal következménye.

Csak cipész kisiparosok javíthatnak hó- és sárcipőket.

A hivatalos lap ez-évi június 14-én megjelent 128. számában közzétette az alábbi rendelet, melyre felhívjuk városunk lábbelkészítő kisiparosait. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter 64597—1929 számú rendeletével a következőket rendeli el: I. §. A sár- és hócipő javításával foglalkozó ipar, mint az csizmadia illetve a cipészipar kötelezőbe tartozó iparágak tekintendő és mint ilyen, a jövőben ennek folytatása csak azoknak engedhető meg, akik a csizmadia illetve cipésziparra engedéllyel bírnak. II. §. Mindazok, akik jelen határozat életbeléptetéséig szabályszerű iparigazolványt nyertek hó- és sárcipőjavítási iparra, még ha nem is rendelkeznek a csizmadia illetve cipészipari képességgel, továbbra is folytathatják iparágukat.

A newyorki hossz összeomlását súlyosan megérzi az amerikai autó- és gumipar. Newyorkból jelentik: A newyorki tőzsde hossz összeomlását elsősorban a luxus-

iparok szenvedik meg és ezek sorában az amerikai autópár is. Az autókerekedelem üzletmenete utóbbi hetekben rendkívül nagy mértékben visszaesett. Mindez szorosan összefügg a gumigyárak foglalkoztatottságával is, melyek tengerentúli híradások szerint két hét óta csak félüzemmel dolgoznak. Az autógumiárak a megcsappant kereslet következtében nagyobb esést szenvedtek.

Adóelengedést követelnek a magyar gazdák. Budapestről jelentik: A mezőgazdasági körökben mozgalom indult meg, hogy olyan magyarországi birtokosokkal szemben, akiknek elmúlt évi gazdálkodása veszteséggel végződött, a kormány engedje el az összes közterheket. A mozgalom vezetői arra hivatkoznak, hogy több textilgyár fordult a kormányhoz hasonló kérelemmel s az egyiknek az ügyében, ahol 80.000 pengő köztartozás elengedéséről van szó, most fog döntenie Werkerle pénzügyminiszter.

SPORT

KAC országos vivóversenyen a rendező-egylet szerencsével győzött

A Haggibbor vivói kiválóan szerepeltek

Cluj-Kolozsvár, november 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A téli sportszezon méltó bevezetése, egyben a romániai vivó-sportnak évek óta legnagyobb rendezménye zajlott le vasárnap a KAC rendezésében. Már szombat este kellett volna a versenynek megkezdődnie a Jósika-serlegért kiírt törzscapat-vívással, azonban a KAC egyedül maradt a plánszon, mert legerősebb és veszezsében többiben győztes ellenfele, a Haggibbor 3 standard vivójának betegsége miatt nem állhatott ki. A közönségre való tekintettel a zsidó egyesület barátságos meccset vívott két tartalékjával a KAC ellen, ennek azonban nem volt komoly jellege, mint azt egyik laptársunk feltűntetni igyekezett.

Vasárnap reggel 9-kor megindult a nagy küzdelem Schenker Lajosnak, a kiváló vivómesternek serlegéért a kardcsapatok között. A benevezett klubok valamennyien megjelentek, ami a verseny sikerét már eleve is biztosította. Az MSE nagy meglepetésre könnyen 9:2 arányban verte az aradi ATE szimpatikus együttesét, majd a KAC—Haggibbor mérkőzés került sorra. A Haggibbor tartalékkal állott ki, vivóit jelentékenyen meghandicapelte az előző este kinos huzavonója, a csapat rossz startot vett — első négy asszóját elvesztette, — a KAC így 9:4 arányban győzött régi riválisa fölött. Most a favorit nagyváradi NSE intézte el az aradiakat 9:0 könnyű arányban. A délelőtti KAC és MSE mérkőzése fejezte be. A marosvásárhelyiek kitünően tartották magukat, a két csapat fej-fej mellett küzd és a KAC-nak csak az utolsó menetben sikerül a győzelmet 9:6 arányban megszereznie.

Délután az NSE és Haggibbor csapatai szíliottak először sikra. A zsidó csapat nem vesztette el kedvét a délelőtti balsiker miatt, valamennyi tagja önmagát multa felül és a favoritot 9:7 arányban megérdemelten győzte le. Most a KAC—ATE meccs következett. Az aradi vivók délelőtti indiszpozíciójukat kiheverve, óriási erővel és ambícióval küzdöttek és minimális 9:7 arányban szenvedtek csak vereséget. Az eldöntetlen is kezükben volt már, de utolsó vivójuk 3:0 vezetés után idegességében elvesztette asszóját és ezzel az egyetlen pontot is. Ezután a Haggibbor az MSE-vel vívott és könnyen 9:3 arányban nyerte ezt a meccset is. Most következett a még veretlen KAC küzdelem az NSE-vel. Ha a KAC győz, úgy övé a serleg, ha az NSE, úgy hármas holtverseny áll elő kettőjük és a Haggibbor között. Az NSE 7:2-re vezet már és a küzdelem eldöntöttnek látszik. A KAC most váratlanul felnyomul és 7:7-re kiegyenlít. Erre kinos incidens játszódik le, a nagyváradiak a zsűrit elfogultsággal vádolva, visszaléptek a versenytől és kivonultak. Ezzel aztán el is dönt a ver-

seny sorsa. A hátralévő Haggibbor—ATE mérkőzést már teljesen érdektelen atmoszférában a Haggibbor nyeri (9:7) és a verseny ezzel be is fejeződött. A Schenker-serleget veretlenül a KAC nyerte, második a Haggibbor, harmadik az MSE, negyedik az ATE csapata.

A vivók egyéni teljesítményét nézve a legjobbnak Mózes Haggibbor bizonyult, aki egyetlen asszóját vesztette el, a többit mind megnyerte. Kitünően vívott Hege-düs (NSE), Losonczy, Bartunek és a Budapestről külön a KAC csapatának megerősítésére hazahozott László, a vásárhelyi Csiszár és Szabó, az aradi Winternitz és Weinberger. A Haggibbor vivói Mózesen kívül is nagyszerűen megállták helyüket: Zádor kombinatív tudása jól érvényesült, Spitzer finom stílusa néhány szép győzelmet hozott, bár betegsége miatt nem fejtette ki teljes tudását. Erdős a rajtutásek embere, aki néhány meglepő győzelmet tudott csapatának szerezni.

A verseny zsűrijében Hönig ezredes, Pop Marian alezredes és dr. Cosma János királyi közjegyző fáradhatatlan odaadással teljesítették nehéz munkájukat. Itéleteik nem mindig keltettek megnyugvást, a folytonos zsűriszkedés kifárasztotta őket, azonban kétségtelen, hogy a legteljesebb tárgyalogossággal és elfogultatlansággal bíráskodtak és nem rajtuk mulott a nagyváradiak incidense. Több zsűritagra lett volna szükség, akik egymást felváltásák, viszont elfogultatlan zsűritagot kívülük aligha lehetett volna Kolozsvárt találni. (A Budapestről lehozott Duha bíraskodásával szemben aggályok merültek fel.)

A verseny végeztével dr. Cosma János a vivószakosztály elnöke nyújtotta át a serleget a győztes csapatnak, majd Viola Kornél, a KAC elnöke adta át a Haggibbor vivóinak a második díj plakettjeit.

Az Universitatea a bajnokság élére jutott a Haggibbor ellen aratott győzelmével.

A vasárnapi futballmérkőzések a favoritok győzelmeit eredményezték. A Románia küzdelem után győzött a RMS ellen, míg az U igen szép játék és általában egyenlő ellenfelek fair, nivós küzdelme után a Haggibbor verte meg. A zsidó csapat újból megmutatta, hogy erős ellenfelekkel szemben tudása is jobban kibontakozik és egyike a legjobb kolozsvári együtteseknek. A mérkőzés mindvégig simán folyt le, kár, hogy a diákok egy csoportja a győzelem dacára a meccs után a bíró ellen tüntetett, amire komoly ok nem lehetett.

A vasárnap többi futballmérkőzésének eredményei általában a papírfórmát juttatták érvényre, a temesvári Banatul újabb veresége már nem meglepetés.

A kolozsvári kerület bajnokságának minden számát a KKASE nyerte meg. A versenynek ilyen körülmények között házi verseny jellege volt, ami semmit sem von a rendező-egylet érdemeiből, mert a KKASE képviseli Kolozsvárt a boxoló sportot.

A külföldi eredmények közül a Ferencváros újabb pontvesztése a legérdekesebb, nagyobb meglepetések sehol másutt nem voltak.

A nap részletes eredményei a következők: Kolozsvár: Universitatea—Haggibbor 2:1 (1:1), Románia—RMS 3:2 (2:0), Temesvár: Kinizsi—TAC 1:0 (1:0), ZsSE—Banatul 2:1 (1:0), Hajduk—UDR 1:1 (1:0), Kadima—Politechnica 2:2 (1:0). Arad: Voința Victoria—Hakoah 1:0 (0:0) AMTE—AAC 4:1 (2:1), Szamosújvár: Spárta—Sticla (Torda) 1:1 (1:1) Nagyvárad: NAC—Makkabi 3:1 (2:1), Bukarest: Unirea Tricolor—Makkabea 4:1 (3:1), Juventus—Olimpia 2:1 (1:1). A kolozsvári kerület boxbajnoksága. Légsúly: bajnok: Daróczy. Bantamsúly: bajnok: Dávid. Pehelysúly: bajnok: Balogh. Könnyűsúly: bajnok: Tordai. Weltersúly: bajnok: Horváth. Középsúly: bajnok: Gyémánt.

Külföldi eredmények: Budapest: Pécs Baranya—Ferencváros 2:2 (1:1), Hungaria—III Kerület 1:0 (1:0), Ujpest—Somogy 7:3 (4:2), Nemeti—Bástya 2:1 (2:1), Miskolc. Bocskay—Attila 3:1 (1:0) Bécs. Hertha—Vienna 1:0 (1:0), WAC—Admira 1:1 (1:0), Rapid—Hakoah 6:2, Sportklub Wacker 3:1 (3:1), FAC—Nicolsohn 1:1.

BÉLYEGALBUMOK!

Neue Grossquart Ausgabe mit 1400 Abbildungen und Raum für 7200 Marken Lei 120. — Victoria Permanent Ausgabe, Europa und Uberssee, 2532 Marken und Aufdruck Abbildungen, 38 Länder Wappen über 9190 Markenfelder und mehr als 19457 Preise, Lei 640. — Neue Jugend Ausgabe mit 382 Abbildungen, Raum für 8000 Marken, auswechselbare Blätter, halbleinen Lei 260. — Neue Grossquartausgabe mit 1400 Abbildungen und Raum für 2700 Marken, auswechselbare Blätter, halbleinen Lei 180.

Europa Lei 200
Überssee „ 300

Michel LEPAGE-nál K-vár.

Szállítás vidékre postán, utánvétellel, előrefizetve franco.

Lazar Judovics & Co. Cluj, Gal.R.Ferdinand 9. (Telefon: 858. szám) textil engros üzletének detaiiosztályát e hó vége felé nyitja meg!!

szere- endjén
enceau temetésére
majd Maniu javas-
ása jelöl, berekesz-
a kormány nevében
rentálta el Clemen-
ciót küld Clemen-
amelynek vezetője va-
Sándor belügyminisz-
ció tagjai Lugosann-
államtitkár, öt kép-
or lesznek.

Förth József és Weia-
ságot kötöttek.
képiállítása. Ciupe-
a kolozsvári festő-
ember elsejétől 11-ig
ermében kiállítását re-
egrekinthető délelőtti
délután négytől hétfé-
nyét állítja ki.

pánikjában négy nő
Londonból jelentik,
ből jelentik, hogy a
ban előadás közben
nyomában támadt pá-
nál a nézők négy nő
A kávéház belső be-
elégett, a négy nő
nteni s csak megszé-
et találtak meg.
as Primo de Rive-
Párisból jelentik,
enfi nemzetközi mun-
atója tiszteletére teg-
mány bankettet adott.
Riviera miniszterelnök-
olt a miniszterelnök

ra minden...
ciós új regénye, 238 lei

atatlan út, 204
lei,
A másik élet 204 lei.

ál K-vár.

defések

ÜGYES inkasszáns,
garancia mellett, állás-
keres. Elmenne esetleg
mint **משׁב** is. Cim-
kiadóban.

UTAZÓ URAK figye-
mébe! Vajdahunyád-
a „Central” szálloda
teljesen átalakítva ok-
1-től átvettem. Pontos-
tisztá kiszolgálás. Is-
tűnő házioksz. Utazó-
uraknak nagy árkedve-
mény. — Szíves párt-
gást kérek: Kurzman-
Ignác.

FIATAL chalué bá-
nyalany munkát keres
iparüzemben, vagy üz-
letben. Cime megkü-
ható a Keren Haj-
szód irodájában, Str.
Baron L. Pop 10. alatti
Telefon 228.

EGY rövid új zongor-
bérbeadó. Cim a K-
adóban.

ZONGORÁORÁKAT
jutányosan kezdőknek
és haladóknak. Meg-
keresések Str. Avram
Janou (Petőfi-u) 3. L.
em. 9. D. e. 10—12-ig

KIADÓ KÜLÖN TE-
LEK, mely áll szoba,
konyha, előszoba, élé-
kamra és mellékhelyi-
ségek. Villany beve-
zette, víz pár lépésre.
Autóbusz megállótól
percenyi járásra. Érté-
kezni lehet Calea Do-
robanților (Honvéd) 31

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedden nov. 26-án este fél 9-kor Obsitos Operett repris új szereposztással Horváth Böske és Bellák Miklós bucsuja. Bérlet 17 szám B, sorozatszám 118

Szerdán nov. 27-én este fél 9-kor Földnélküli János. Ujdonság 2-odszor, Napi bérlet 17 szám, C. sorozatszám 120

Pénteken nov. 29-én este fél 9-kor Földnélküli János. 3-adszor Napi bérlet 18 sz. A. Sorozatszám 121

Szombaton nov. 30. d. u fél 3-kor Piroska és a farkas. Ifjúsági gyermekelőadás, nagyon olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart Sebesi Samu. Sorozatszám 122

Szombaton, november 30-án este fél 9-kor Libavásár. Operett-ujdonság először. Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel, Tompa Bélával, Ihsz Aladárral. A párisi operette évad legszenzációsabb ujdonsága Premiér bérlet 17 szám, Sorozatszám 123

Vasárnap, dec 1-én délután 3-kor: Erdész-leány. (Nagyon olcsó mozhelyárakkal. Kondor Ibolyával. Sorozatszám 124.

Vasárnap, december 1-én d. u. 6-kor: Libavásár. (Operett-ujdonság másodszor. Sorozatszám 125.)

Vasárnap, december 1-én este 9-kor: Bajader. (Lengyel Irén vendégjátékával. Betegh Bébivel, Sotthy Györggyel, Ihsz Aladárral. Napi bérlet 18. szám, B. Sorozatszám 126.)

Hétfőn, december 2-án este fél 9 órakor: Libavásár. (Operette-ujdonság harmadszor. Napi bérlet 18. szám, C. Sorozatszám 127.)

Kedden, december 3-án este fél 9-kor: Libavásár. (Operette-ujdonság negyedszer. Napi bérlet 19. szám, A. Sorozatszám 129.)

Szerdán, december 4-én este fél 9-kor: Libavásár. (Operette-ujdonság ötödik-szor. Napi bérlet 19. szám, B. Sorozatszám 130.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Kedden 3 órakor és félhat órakor: I. Rabszolga felesége. Hatalmas drámai ujdonság, 8 felvonásban. Főszereplő: Florence Widor, II. Riff és Raff, mint gavallérok, III. Pótképek. Kettős műsor, két és fél óras előadások. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Szerdán 3 órakor és félhat órakor: I. Rabszolga felesége. Hatalmas drámai ujdonság, 8 felvonásban. Főszereplő: Florence Widor, II. Riff és Raff, mint gavallérok, III. Pótképek. Kettős műsor, két és fél óras előadások. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Csütörtökön 3 órakor és félhat órakor: I. Sárga lilium, Bíró Lajos óriási hatású drámai filmen. Az amerikai filmgyártás leggrandiózusabb remekműve: II. Rázd le Jonny! Amerikai vígjáték-ujdonság 7 felvonásban. Kolozsvárott először! III. Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Péntek 3 órakor és félhat órakor: I. Sárga lilium, Bíró Lajos óriási hatású drámai filmen. Az amerikai filmgyártás leggrandiózusabb remekműve: II. Rázd le, Jonny! Amerikai vígjáték-ujdonság 7 felvonásban.

Kolozsvárott először! Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 leies helyárakkal: Halálhíd. 7 felvonásos, izgalmas, érdekesítő kalandortörténet. Ujdonság! Kolozsvárott először! Ezenkívül: Pufi székely mókái, Tréfák, énekek. Előadja: Tompa Sándor.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd 5, 7 és 9 órakor: Herceg vagy bohóc. Maurice Dekobra regénye filmen. Főszereplők: Ivan Petrovich és Marcella Albani. Előjáték: A legújabb Ufa journal, szenzációs eseményekkel.

Szerda 5, 7 és 9 órakor: Herceg vagy bohóc.

SELECT-MOZGÓ:

Kedd: Felszabadulás a házasságból, mélyen megható társadalmi dráma, főszerepben: Olga Brink és Henry Edwards.

Szerda: Felszabadulás a házasságból, társadalmi dráma, főszerepben: Olga Brink és Henry Edwards.

URANIA-MOZGÓ:

Kedd: Cigányprímás, nagyszerű film, Kálmán hasonlevő operettje nyomán, főszerepben: Verebes Ernő. A filmet Horváth Pál és bandája kísérik.

Keveset

hirdet, de értékeset és rendkívül olcsón bécsi Velour, Városony modelleket árusít az

kalapszalonn **Cluj**, Reg. **Ferdinand 8.**

Tommi kalap 65, filc model 150, nyulszőr model 200 Lei. Atalakítások, férfi kalapok formálása, tisztítása 24 órán belül gyári árban a legújabb divat szerint készülnek.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Kedd, november 26.

Budapest. 9.15 Honvédegyalmezred hangversenye. Barna, Strauss, Mozart, Fricsay műveiből. 9.30 Hírek. 12.05 Ének és zongoraszmok. Chopin, Schubert, Rimsky-Korsakoff, Liszt, Lehár, Lavotta műveiből. 12.25 Hírek. 13.00 Pontos időjelzés. 13.30 Tündérvásár mesedíjátéka. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17.10 Szikszai Horvát Lajos cigányzenekarának hangversenye. 13 Magyarországi történelmi életrajzokban. 13.30 Mit üzen a rádió. 19.30 Rádíoama törpöste. 20.10 „Hajnalról hajnalig” hangjáték. 21.25 Hangverseny. 22.30 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd gramofonhangverseny. Verdi: Traviata, Beethoven: In questia Tomba (Saljapin), Meyerbeer: Africana-Paradisio (Fleta), Wagner: Siegfried, valamint indulók, tánclemezok és slágerek.

Bukarest. 16 Jazz. 20 Rádiózenekar. Beethoven: IV. szimfóniája, Moszkovszkij: Szerelmi keringő. Grieg: Peer Gynt szvit, Delibes: A forrás, 21.50 időjárásjelentés, hírek.

Bécs. 20.50 Mandolinhangverseny. Pracco: Mandolin-kongresszus, Grieg: Utolsó tavasz, Lajcsi: Rokoko. Huosh: Tancidil, Rosellen: Álmodozás, Walfenfel: Estudiaa, Toselli: Szerenád. 21.10 Dalok, operettárik.

Graz. 20 Zenekari hangverseny
Berlin. 20 Dajos Béla zenekara.
Frankfurt. 20.30 Stuttgarti közvetítés. 21.30 Szórakoztató zene. Gouad, Massanet, Bizet. műveiből. 22.30 Tánzene.

Hamburg. 22.30 Külföldi állomások közvetítése.

Königsberg. 20.50 Rádiózenekar, Weber, Csajkovszkij, Liadov, Dvorzák műveiből.

Königswusterhausen. 20.30 Stutt-

A Magyar Színház közleményei

Földnélküli János. Olyan premiérje lesz szerdán este a magyar színháznak, amelynek nincs széksége semmi előzetes beajánlásra. A „Földnélküli János”-t fogják bemutatni, a melynek budapesti sikere olyan hangos és tartós volt, hogy most már Európa minden nyelvére fordítják a darabot és minden nagy városban készülnek a bemutatására. A sikere természetes és előrelátható volt, hiszen a „Földnélküli János” szerzői a legjobb márkát képviselik: Lengyel Menyhért (A Taifun, a Czáró szerzője) és Karinty Frigyes. Hetekig tartó nagyon gondos és ambiciózus előkészületek után kerül színre szerdán este a „Földnélküli János”. A főszerepeket Kaszab Anna, Benes Ilona, Tóth Elek, Mihályfy László, Forgács Sándor, Mészáros Béla fogják játszani, a „Földnélküli János” egyelőre három egymástutáni estére: szerdára, csütörtökre és péntekre van műsorra tűzve.

Libavásár. Szombaton este újra premiére lesz a Magyar Színházban. Egy szikrázóan ötletes párisi operettnak a Libavásárnak a premiérje, óriási sikere volt ennek az új operettnak Párisban. Egy egész éven át megszakítás nélkül játszották. Miután azonban telivel párisi darab, merész és szókimondó, a megnézőse fiatal leányoknak nem ajánlatos.

Kedden és szerdán Rabszolgafeleség és Riff és Raff a Magyar Színház moziban. Brilláns nagy műsora lesz kedden és szerdán a Magyar Színháznak: A „Rabszolgafeleség” című hatalmas drámai ujdonság és a „Riff és Raff,” mint gavalérok című 7 felvonásos amerikai burlesk. Két és fél óras előadások kettős műsor előadások 3 és félhat órakor.

Sárga lilium a Magyar Színházban. Nagy eseménye lesz csütörtökön, pénteken és szombaton a Magyar Színháznak. A világ egyik leghatalmasabb filmalkotását, a „Sárga lilium”-ot fogják vetíteni. Helyárak a rendezés lesznek.

Lipce. 20 Saljapin és Gigli lemezek. 21 Vonósnégyes.

Stuttgart. 20.30 Leon Viktor és Brüll Ignác Gringoire c. operája.

Belgrad. 20.30 Rukintstein-est. Hegedű és zongoraszonáták, dalok.

Zágráb. 20 Hangverseny. 22.10 Külföldi állomások köv.

Zürich. 20 Osztrák-est.

Daventry. 20 szalonzenekar. 22 Katonazene.

London. 19.30 Hangverseny. 20.45 Könyvzene.

Milano, Torino. 20.30 Szimfónikus hangverseny.

Nápoly. 21.02 Könyvzene.

Róma. 21.02 Operaközvetítés, nagy hangverseny.

Varsó, Kattovic, Krakó. 19.20 Csajkovszkij: „Onyegiu” operaközv.

Toulouse. 20.30 Tánzene. 21.15 Operaszíndarabok Faust, Herodes, As király, Persifal, Hoffmann meséi, Walkür, Igor herceg. Hugenották c. operaközv.

Pozsony. 19.05 Hangverseny Weber Dvorak, Lortzing, Loewe, Csajkovszkij stb. műveiből. 20 Közv. Prágából.

Prága. 19.05 Fuvószene. 20 Vonósnégyes.

Kassa. Ostrava, Brünn a pozsonyi s a prágai műsort közvetíti.

Szerda, november 27.

Budapest. 9.15: A Bachman-trió hangversenye. 1. Svendsen: Tél, 2. Ippolitow-Ivanow: Bölesődal. 3. Schmalstich: Les Cloches de Sain-Cyre. 4. Becca: Legende d'amour. 5. Grieg: a) Erotik; b) Szeretlek; c) Norvég tánc. 6. Kreisler: Szerelmi bánat. 7. Rachmani now: Cis-Mol prelude. 8. Nevin: Nacrissus. 9. Bachman: Kedves barátom — tangó-dal. 10. Rimszki-Korszakoff: Himmusz a naphoz. Csajkovszky: Barcarolla. 9.30: Hírek. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. 1. Fall Leó: „Brüderlein fein” — keringő. 2. Lortzing: A fégyverkövacs — ábránd. 3. Go-

dard; Berceuse. 4. Fucik: Tavasz üzenet — keringő. 5. Dienzl: Liliomszál. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4.10: Szalasi Rác Imre novellái: a) A határ; b) A renegát. Felolvassa a szerző. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5.10: Meister Ferenc előadása: „Nagy-ápaink küzdelme a magyar vasutak megépítéséért.” 5.40: Szórakoztató zene. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 1: Doppler: Ilka — megnyitó. 2. Maillart: A remete csemettyűje — ábránd. 3. Mascagni: Parasztszücslet — intermezzo. 4. Bizet: Carmen — balletzene. 5. Verdi: Aida — ábránd. 6.50: Olasz nyelv- oktató: 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30: A m. kir. Operaház előadása. Verdi: „Trubadur.” Utána kb 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye:

Bucuresti. 20: Fuvolaszó. 20.30: Dalok. 21.15: Zongorahangv. 21.50: Hírek, időjárás.

Graz és Bécs. 19.30 Mozart operaközv. 22: Morawetz zenakar. Lehar, Lincke, Puccini, Schubert Strauss János stb. műveiből.

Berlin, Hamburg. 19: Szórakoztatózene. 20.30: Zeneszámok.

Frankfurt, Stuttgart. 19.30: Gramafon. 20: Hangverseny.

Köln. 20: Hangverseny. Goldmark, Bizet, Grieg Liszt műveiből.

Königswusterhausen. 21.30: Dalok. Utána a berlini műsor.

Beigrád. 21: Hangverseny: Brahms, Schubert, Beethoven, Straus Richard műveiből. 22: Citerahangverseny.

Zágráb. 20 Cseh filharmonikusok hangv. 21:30: Filharmonikusok hangv.

Prága. 19.05: Filharmonikusok hangv.

Pozsony, Ostrava, Brünn, Kassa. A prágai, valamint egymás műsorát közvetítik.

Daventry. 21: Szimfónikus hangv. Becham vezényletével. Rossini, Debussy, Mozart, Dvorzák műveiből.

London. 19.45: Dalok.

Varsó, Kattovic. 19.25: Gramofon. 20.30: Hangverseny.

Krakó. 20 Hangverseny. 21.10: Közv. Varsóból.

Milano, Torino. 20.30: Verdi: Fallstaff c. operája.

Nápoly. 21.02: Komoly zene.

Róma. 21.02: Schubert: Harom a kislány c. operettje.

Zürich. 20: Gordonka és zongorajáték. 20.45: Házi zene.

Osló. 22.05: Dertis dalok. 22.35: Gramofontánzene.

Toulouse. 21.15: Bécsizene.

Berlini rádiókiállítás

ujdonságai. — Hálózati készülékek alkatrészek. — Friss raktár

Olcsó árak!

„CONSTRUCTIO”
CLUJ, Piata Unirii 32. — Telefon 89

Idegessége elmúlik,

jól fog aludni

kellemes üdítő érzés fogja el, ha este vagy reggel

„URANIL” fenyő fürdőt használ

1 doboz 10 kapsulát 10 fürdőre való fenyő kivonatot tartalmaz és az ára Lei 120 tehát egy kellemes testet, lelket feltöltő fürdő csak 12 leibe kerül. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertüzletben. — Csak „URANIL” fenyőfürdőt tessék kérni és elfogadni.

Romániai főraktár:

Dr. Biró gyógytár, Cluj

Legújabb őszi és téli ujdonságok megérkeztek !!!
NEUMANN M. férfi - és fiuruha áruház CLUJ, FŐTÉR 14.